

Jaarstukken 2017 Stroomopwaarts MVS

Vastgesteld in het AB van 23 april 2018

Stroomopwaarts^{MVS}

Inhoudsopgave

1	Voorwoord en leeswijzer	3
2	Jaarstukken in hoofdlijnen	6
2.1	Beleidsverantwoording	6
2.2	Stroomopwaarts in beeld	10
2.3	Financieel Resultaat	13
2.4	Voorstel resultaatbestemming	16
2.5	Realisatie gemeentelijke bijdrage	17
2.5.1	Vangnetuitkering	18
2.5.2	Maatwerk	19
	Jaarverslag	20
3	Programmaverantwoording	20
3.1	Programma Intake en preventie	20
3.1.1	Intake en preventie	21
3.1.2	Diagnose en assessment	21
3.2	Programma Inkomensondersteuning	24
3.2.1	Armoedevervoorziening	24
3.2.2	Inkomensvoorziening	25
3.2.3	Schuldhelpverlening	26
3.3	Programma Werken	30
3.3.1	Ontwikkeling	31
3.3.2	Werkgeversbenadering	32
3.4	Programma Participeren	36
3.4.1	Lokale projecten	36
3.5	Programma Werkleerbedrijf	39
3.5.1	Werkleerbedrijf	39
3.6	Algemene dekkingsmiddelen en de post Onvoorzien	44
4	Paragrafen	45
4.1	Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	45
4.2	Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	50
4.3	Paragraaf Financiering	50
4.4	Paragraaf bedrijfsvoering	52
5	Jaarrekening	59
5.1	Overzicht van het gerealiseerd saldo van baten en lasten met toelichting	59
5.1.1	Programmarealisatie van baten en lasten	59
5.1.2	Analyse afwijkingen tussen begroting en rekening	60
5.1.3	Resultaat incidentele baten en lasten	61
5.1.4	Wet Normering Topinkomens	63
5.2	Balans met toelichting	64
5.2.1	Balans	64
5.2.2	Toelichting op de balans	65
5.3	SiSa-bijlage 2017	73
6	Bijlage Controleverklaring	75

1 Voorwoord en leeswijzer

Niemand kiest ervoor om zijn of haar leven niet op de rit te krijgen en afhankelijk te zijn van overheidssteun. Geen kind geeft op de eenvoudige vraag wat het later zou willen worden het antwoord: klant van Stroomopwaarts. Toch zien we dat nog steeds grote groepen inwoners van onze gemeenten een beroep moeten doen op onze ondersteuning. Vaak ook nog van generatie op generatie. In deze complexe samenleving is het onze opgave mensen die er niet in slagen zelf hun weg te vinden naar een baan of die hun inkomen niet rondkrijgen en de dagelijkse lasten niet kunnen dragen, dat steuntje te bieden om het weer wel zelf te kunnen.

Daar zetten wij ons dagelijks voor in. Met oog voor het individu en met inachtneming van de regelgeving. En dat is geen sinecure. Want hoe weet je wat het juiste steuntje is en hoe kun je met de steeds afnemende middelen toch de juiste keuzes maken?

Wanneer is het nodig de strenge ouder te zijn en wanneer bieden we iemand even een beetje speelruimte?

Iedereen in onze organisatie realiseert zich dat de afweging iets toe te kennen of af te wijzen verstrekken gevolgen heeft. En we realiseren ons ook dat een beslissing soms impopulair is, maar wel nodig kan zijn om iemand de juiste richting in te bewegen. Onze organisatie ontwikkelt zich steeds meer richting een stabiele omgeving, waarin de klant weet waar hij of zij aan toe is. Deze duidelijkheid en vaste koers leiden tot kleine, maar voor individuen vaak grote successen.

Zelfredzaam

De belangrijkste opgave van Stroomopwaarts is mensen zelfredzaam te maken. Hoe kunnen we voorkomen dat mensen duurzaam afhankelijk zijn van inkomensondersteuning door de overheid? Hoe kunnen we mensen helpen om grip te krijgen op hun leven, zodat zij kunnen deelnemen aan de samenleving? Dat is de opgave waar we voor staan. We zien dat de maatschappij te complex wordt voor grote groepen in onze samenleving. Digitalisering, complexe regelgeving en individualisering maken dat steeds meer mensen professionele ondersteuning nodig hebben. Zij slagen er amper in het hoofd boven water te

houden. Een toenemend aantal mensen kan geen werk vinden en behouden. Meer mensen maken aanspraak op minimaregelingen en worden onder bewindvoering geplaatst. Dit leidt tot grotere overheidsbemoeienis en minder beschikbare Rijksmiddelen. Er zijn creatieve oplossingen nodig en interventies die betekenisvol zijn voor onze kwetsbare inwoners. Interventies die passen bij de rechtmatigheidsopgave en die de toetssteen der doelmatigheid halen. Doordat inwoners in toenemende mate afhankelijk zijn van onze organisatie, is het noodzakelijk intensief samen te werken met andere maatschappelijke organisaties en ondernemers. De transitie naar een participatiesamenleving met gelijke kansen voor iedereen is immers een gezamenlijke opgave, die niet is voorbehouden aan de lokale overheid.

Samenwerking intensiveren

Afgelopen jaar zijn er stappen gezet om de samenwerking met relevante lokale organisaties te intensiveren. Om te voorkomen dat mensen uit huis gezet worden door achtstanden in huurbetaling, voerden we met succes pilots uit samen met de wijkteams en woningcoöperaties van de drie gemeenten. Ook realiseerden we samen met de wijkteammedewerkers meer maatwerkoplossingen voor inwoners. Deze waren gericht op directe ondersteuning bij schulden, maar zeker ook op preventie.

Met scholen zijn afspraken gemaakt om kwetsbare jongeren gezamenlijk een succesvolle doorstart te bieden via de SOW-route. Jongeren met een arbeidsbeperking worden hierbij preventief begeleid om te voorkomen dat ze na hun opleiding tussen wal en schip vallen.

Verder gaven schuldpreventiedewerkers voorlichting op scholen om jongeren met geld te leren omgaan.

Ook is er aansluiting gezocht bij landelijke organisaties als Leergeld, Jeugdportfonds en Jeugdcultuurfonds om jongeren die opgroeien in gezinnen met een laag inkomen een eerlijke start te bieden. Hierbij werken we samen met lokale verenigingen en winkeliers.

Inwoners die aanspraak maken op een uitkering, krijgen van Stroomopwaarts actief ondersteuning op weg naar betaald werk. Werk dat aansluit bij hun mogelijkheden en de vraag van de markt. Het uitkeringsbestand is in 2017

gedaald. Er is dit jaar een groter deel uitgestroomd vanwege het accepteren van betaald (parttime) werk.

Gelukkig zien we een toename van de vraag naar personeel. Toch ligt er nog een immense opgave om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven dicht bij elkaar te brengen.

Stroomopwaarts investeert in duurzame relaties met werkgevers en in het aanwakken van mede-eigenaarschap in de sociale opgave. Daarbij zoeken we naar passende instrumenten om drempels voor werkgevers te verlagen, zodat zij mensen die langdurig inactief zijn of een lagere loonwaarde hebben, een plek in hun organisatie bieden. Daarin ligt beslist nog potentie om meer successen te boeken.

Het Werkleerbedrijf heeft stappen gezet om tot gezondere prijsafspraken te komen met ondernemers. Ook heeft het afscheid kunnen nemen van minder renderend werk. Dat leidde tot betere aansluiting op de mogelijkheden van mensen met een arbeidsbeperking en tot een rendementsstijging van 20%. Toch zal er in 2018 een verdere doorontwikkeling moeten plaatsvinden in het belang van de huidige en toekomstige medewerkers met een arbeidsbeperking.

Stroomopwaarts heeft afgelopen jaar haar processen geoptimaliseerd en is erin geslaagd in lijn met het landelijke beeld te presteren.

Dat neemt niet weg dat we nog lang niet geslaagd zijn in onze doelstelling mensen zo zelfredzaam mogelijk te maken.

We kunnen spreken van een groei in de beoogde successen van het Participatiebedrijf en een stabilisering na een roerig fusiejaar. De meest cruciale systemen zijn geïmplementeerd en processen zijn grotendeels geharmoniseerd. De klanten zijn ingedeeld en de arbeidsmarktkansen zijn bekend. Het fundament ligt er en de samenwerkingsverbanden zijn beklonken, dus we kunnen gaan doorbouwen aan onze opgave.

Hoogachtend,

Het dagelijks bestuur van Stroomopwaarts MVS

de secretaris

de voorzitter

mevrouw D.J.N.M. Curfs MBA

de heer mr. J.M.H. Evers

Leeswijzer

De Jaarstukken 2017 zijn opgebouwd conform de begroting van 2017 en bestaan uit de volgende onderdelen:

- Beleidsverantwoording
- Jaarverslag met daarin:
 - o Programma's
 - o Paragrafen
- Jaarrekening met daarin:
 - o Overzicht van baten en lasten met toelichting
 - o Balans en toelichting
 - o Bijlage
- Overige gegevens

De beleidsverantwoording vormt een samenvatting van de belangrijkste keuzes die Stroomopwaarts in 2017 heeft gemaakt en van uitgevoerde maatregelen die bepalend waren voor het resultaat. In de programma's worden de inspanningen en resultaten gedetailleerder toegelicht.

De bedragen in de Jaarstukken zijn weergegeven in € 1.000, tenzij anders aangegeven. Wanneer een liggend streepje '-' wordt gebruikt bij bedragen in een tabel, wijst dit op een nadeel. In dat geval is er bij een vergelijking tussen realisatie en begroting sprake van een hogere last of een lagere baat.

Tenzij anders aangegeven, hebben alle cijfers betrekking op de periode januari 2017 tot en met december 2017.

Door afrondingen kunnen kleine verschillen ontstaan tussen de bedragen in verschillende tabellen.

2 Jaarstukken in hoofdlijnen

2.1 Beleidsverantwoording

Poortproces

Zodra inwoners een beroep doen op inkomensondersteuning, onderzoekt Stroomopwaarts of iemand inderdaad niet in staat is een betaalde baan te aanvaarden en zelfstandig een inkomen te verwerven. Ook wordt bekeken of er een andere voorziening beschikbaar is waar de inwoner aanspraak op kan maken. Jarenlang bleek het bieden van een RWO (re-integratie werkovereenkomst) via Baanbrekend een succesvol instrument. Er werd een preventiequote behaald van 70%. In 2017 bleek echter dat deze aanpak minder aansluit bij de mensen die zich momenteel melden voor inkomensondersteuning. De doelgroep WW zal eerder zelfstandig aan het werk komen door de toegenomen vraag naar arbeidskrachten. Door het wegvallen van onder andere WAJONG en WSW melden zich complexere doelgroepen, waaronder veel jongeren. De afstand tot de arbeidsmarkt is groter, waardoor directe bemiddeling naar werk niet mogelijk is. In 2018 zal daarom het poortproces aangepast worden.

Preventie

Om de financiële zelfredzaamheid van inwoners te verhogen is er in 2017 onder andere in samenwerking met scholen en wijkteams, geïnvesteerd in voorlichting aan inwoners. Dit met het doel om het aantal schuldregelingen te laten dalen. Het tegendeel blijkt echter het geval: het aantal mensen in schuldregelingen is gestegen, omdat zij dankzij de voorlichting meer gebruikmaken van de diensten van schuldhulpverlening. Verwacht wordt dat dit een tijdelijke stijging is en dat de voorlichting leidt tot een snellere hulpvraag, waardoor er minder zware trajecten noodzakelijk zijn.

Ter preventie van schulden is in 2017 de samenwerking met de wijkteams versterkt. Samen met woningcoöperaties zijn er in de gemeenten pilots uitgevoerd ter voorkoming van huisuitzetting door schulden. In 90% van de gevallen kon uitzetting voorkomen worden.

StartpuntGo

Het aantal jongeren met een ondersteuningsvraag nam in 2017 toe. Jongeren tot 27 jaar die nog aanspraak kunnen maken op studiefinanciering, krijgen een traject 'Back to School' aangeboden. Het streven is dat ze met minimaal een startkwalificatie, maar waar mogelijk hoger de arbeidsmarkt opgaan. 40% van de jongeren slaagde er in 2017 in een studie te starten en deze te behouden. De overige jongeren in het Back to School-programma vielen uit en meldden zich niet opnieuw voor inkomensondersteuning. Jongeren die uitvallen worden nog wel actief opgeroepen, maar kunnen niet verplicht worden een studie te volgen. Als zij stoppen met het programma maken zij geen aanspraak meer op inkomensondersteuning.

Speciaal voor statushouders is er een aangepast Back to School-programma met intensief taalaanbod. Dit leidde in 2017 tot een instroom in het mbo-onderwijs (Albeda) van 33 jonge statushouders.

Voor jongeren die tijdelijk inkomensondersteuning nodig hebben, in afwachting van de start van de opleiding en toekenning van studiefinanciering, startte er in 2017 een intern vakantiewerktraject. Vijftig jongeren verrichtten enkele maanden betaald werk bij het Groenbedrijf van Stroomopwaarts.

Voor een toenemend deel van de jongeren is een opleidingstraject niet mogelijk. Dit betreft voornamelijk de jongeren die onder het doelgroepregister vallen. Stroomopwaarts kocht in 2017 leerwerktrajecten in, gericht op jongeren met een arbeidsbeperking. Zij krijgen intensieve jobcoaching aangeboden. Voorbeelden van dergelijke trajecten zijn interne opleidingen bij Sparta Rotterdam en BOB Carwash.

Het aantal jongeren met schulden neemt toe. Jongeren zonder inkomsten kunnen geen aanspraak maken op een schuldenregeling. Stroomopwaarts investeert in voorlichting aan jongeren, zoals de Phone Challenge, een training om inzicht te bieden in de kosten van hun telefoongebruik. Jongeren gaan vaak abonnementen aan om het nieuwste telefoontoestel te krijgen en realiseren zich niet hoeveel kosten hieraan verbonden zijn. Deze training geeft inzicht in kosten.

waarmee jongeren te maken hebben. Hierdoor zien ze hoe makkelijk en vaak onbewust ze schulden kunnen maken.

Armoedebelid:

In 2016 is er een vernieuwd armoedebelid vastgesteld in de MVS-gemeenten. Op basis hiervan is het activiteitenplan opgesteld, waarbij een aantal activiteiten per 2017 is ingezet. Zo ligt minder de nadruk op algemene voorzieningen, zoals de vaste jaarlijkse individuele inkomenstoeslag. Daarvoor in de plaats zou er meer worden ingezet op preventie en maatwerk, waaronder een ondersteuningsbudget voor inwoners die te maken hebben met live events, zoals echtscheiding en sterfgevallen.

In de praktijk blijkt echter dat het aantal algemene individuele verstrekkingen is toegenomen. Dit is in lijn met de landelijke trend dat meer inwoners niet in staat zijn de eindjes aan elkaar te knopen. De groep werkenden en ouderen die aanspraak maken op bijzondere bijstand en minimaregelingen neemt bovendien ook toe.

In 2017 is er een samenwerking aangegaan met Leergeld, Jeugdportfonds en Jeugdcultuurfonds om gelijke kansen te bieden aan kinderen die opgroeien in gezinnen die leven onder de minimum inkomensgrens. Door deze samenwerking zijn er meer regelingen beschikbaar en toegankelijk voor kinderen uit de drie gemeenten. Dit leidde tot een stijging van het aantal aanvragen. Deze trend zet zich naar verwachting voort.

Werk

De vraag naar personeel groeide in 2017, ook die naar laagopgeleid personeel. In veel gevallen ging het om flexbanen. Deze zijn zeer geschikt voor de doelgroep die snel bemiddelbaar is naar werk. Er zette een daling in van het aantal mensen in de uitkering. Een groter deel stroomde daadwerkelijk uit naar werk.

De relaties met lokale ondernemers zijn versterkt, al bestaat er nog wel een verschil in verwachtingen. Ondernemers verwachten vaak kandidaten die direct geschikt zijn voor werk. Zij wensen weinig gedoe. De ervaring leert dat wanneer mensen langere tijd inactief zijn, zij een hoger risico hebben op uitval.

Daarom startte Stroomopwaarts in 2017 met het structureel aanbieden van een kort traject in een assessment center binnen het Werkleerbedrijf. Hier wennen kandidaten aan een arbeidsritme. Ook kan hun productiviteit worden gemeten.

Na afloop van dit traject krijgen kandidaten een proefplaatsing van 1-2 maanden bij werkgevers. Daardoor worden drempels verlaagd en neemt de kans op duurzame plaatsing toe. Deze aanpak leidde in 2017 tot een toename van het aantal succesvolle plaatsingen naar betaald werk en dus een daling van het uitkeringsbestand.

Bekend is dat ruim 65% van de cliënten die een uitkering ontvangen, niet binnen 6 maanden bemiddelbaar is naar werk. Dat komt door diverse problemen, zoals gezondheidsklachten en schulden, psychische problemen en zorgtaken.

Om op termijn een stap richting werk te kunnen zetten, zet Stroomopwaarts participatietrajecten in. Deze bleken in 2017 soms zeer succesvol. Bijvoorbeeld de trajecten waar mensen in een reguliere omgeving als vrijwilliger toegevoegd werden aan het bestaande personeel, zoals bij sportverenigingen en verzorgingstehuizen. In andere gevallen zorgden deze participatietrajecten er juist voor dat deelnemers niet openstonden voor betaald werk. De omgeving was dan dusdanig plezierig dat ze er niet meer weg wilden. Dat bleek bijvoorbeeld het geval bij situaties waarin de inzet van mensen met een uitkering feitelijk de basis vormde om te kunnen functioneren.

Omdat de groep die direct bemiddelbaar is langzaam opdroogt, wordt er in 2018 ingezet op het activeren van de doelgroep met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

Garantiebanen

Garantiebanen zijn afspraken uit het sociaal akkoord als onderdeel van de Participatiewet. Door het wegvallen van de mogelijkheid in te stromen op een WSW-dienstverband, hebben ondernemers en overheid zich garant gesteld voor 125.000 banen specifiek voor mensen met een arbeidsbeperking. In de praktijk zijn werkgevers best bereid een plek te creëren voor deze specifieke doelgroep, met name tijdelijke contracten maar niet door het aangaan van een dienstverband. Zij willen het risico van eventuele uitval niet overnemen.

Daardoor is Stroomopwaarts in enkele gevallen genoodzaakt deze banen via een uitzendcontract of op detacheringsbasis aan te bieden. Omdat Stroomopwaarts geen financiële of rechtspositionele basis heeft om het werkgeverschap in te vullen, wordt er voor de invulling van garantiebanen samengewerkt met een payrollorganisatie. Dit betekent dat de garantiebanen momenteel nog een

tijdelijk karakter hebben. Voor het zittende bestand WSW-medewerkers geldt dat de werkgeversrol belegd is bij Stroomopwaarts. Stroomopwaarts is nauw betrokken bij de landelijke ontwikkelingen. Het doel is om tot een duurzame oplossing te komen, met een eventuele arbeidsregeling voor de nieuwe doelgroep garantiebanen en beschut werk.

Statushouders

De toename van het aantal statushouders dat in de afgelopen 2 jaar aanspraak maakte op een uitkering uit de Participatiewet, leidde in 2017 tot inkoop van trajecten gericht op duaal werken en inburgering. Bij de start van zo'n traject wordt een NOA-assessment aangeboden, dat inzicht geeft in het taal- en kennisniveau van de statushouder. Met werkgevers zijn afspraken gemaakt over duale trajecten. Naast het werk is er bij dergelijke trajecten aandacht voor het leren van de Nederlandse taal - waar mogelijk op locatie. Daarnaast is er in 2017 een speciale Meet & Greet georganiseerd, gericht op het bemiddelen van statushouders bij werkgevers.

Werkgeversbenadering

In 2017 is gestart met branchegerichte ondernemerstafels. Hierbij worden aan de hand van een spel met casussen diverse samenwerkingsmogelijkheden in kaart gebracht. Vervolgens worden er concrete afspraken gemaakt over hoe Stroomopwaarts en de ondernemers samen invulling kunnen geven aan sociaal ondernemerschap. Deze methode leidde in 2017 tot andere inzichten over en weer en concrete afspraken. De aandacht ging hierbij uit naar kansrijke branches, zoals de zorgsector, bouw & infra, de logistieke sector en facilitaire dienstverlening en horeca.

De meest kansrijke sectoren voor de doelgroep van Stroomopwaarts zijn in kaart gebracht. Er is gezocht naar passende leerwerktrajecten. Deze zijn halverwege 2017 gestart en resulteren naar verwachting in 2018 in duurzame uitstroom. Stroomopwaarts heeft zich actief aangesloten bij de lokale ondernemersverenigingen. Daarbij wordt van de mogelijkheid gebruikgemaakt om het sociaal maatschappelijk verantwoord ondernemen onder de aandacht te brengen bij de aangesloten ondernemers.

Met lokale bedrijventerreinen zijn afspraken gemaakt over onderhoud van onder meer bedrijventerreinen door medewerkers van Stroomopwaarts.

Daarnaast organiseerde Stroomopwaarts bijeenkomsten, waarbij ondernemers kennismaakten met het Werkleerbedrijf. Het doel hiervan was een toename van het aantal opdrachten.

Werkleerbedrijf

De voorspelde omzet van het Werkleerbedrijf is te positief ingeschat. Er is een forse omzetsijging gerealiseerd van 25%. Ten opzichte van 2016 was er echter een stijging van 40% begroot. Vanwege de grote concurrentie met andere WSW-bedrijven, dagbestedingsorganisaties en zelfs detentiecentra, blijft het lastig om goede tarieven voor het loonwerk te realiseren op de interne beschutte afdelingen, zoals verpakken en HACCP. Ondanks gesprekken met slecht renderende klanten, blijkt de markt nog niet bereid realistische tarieven te accepteren.

Daarnaast ligt er een opgave bij de gemeentelijke organisaties om het sociaal akkoord in te vullen, dan wel naar mogelijkheden te zoeken om werkzaamheden rechtsreeks aan het Werkleerbedrijf te gunnen. In Vlaarding is het groencontract uitgebreid en is er een schoonmaakcontract opgesteld voor 2018.

Er is een toename in de portefeuille diensten van Groen en Schoonmaak. Op deze diensten wordt een hoger rendement behaald. Samen met Irado zette het Werkleerbedrijf van Stroomopwaarts eind 2017 een recyclestation voor onder meer witgoed op in Vlaarding. Dit vraagt wel een investering in WSW-medewerkers om door te stromen naar deze werksoorten.

In 2018 vindt er een doorontwikkeling plaats om WSW-medewerkers te ontwikkelen naar uitdagender en beter renderend werk.

Stroomopwaarts startte in 2017 met het initiatief 'Het Sociaal Ondernemerslab'. Startende sociale ondernemers die willen samenwerken en werkgelegenheid voor de doelgroep kunnen bieden, kunnen gebruikmaken van de faciliteiten van het Werkleerbedrijf. In 2017 begon de eerste sociale ondernemer, een callcenter met medewerkers uit de doelgroepen.

SOW-route

Eind 2017 werken er 10 personen binnen Nieuw Beschut. In 2017 is de zogenoemde 'SOW-route' geïntroduceerd als vervolg op het pilotproject 'Iedereen doet mee' uit 2016. Het is bedoeld om kwetsbare jongeren een beter perspectief te bieden. Dat kan door hen een garantiebaan te bieden bij een reguliere werkgever, door een beschutte werkplek binnen het Werkleerbedrijf of plaatsing in arbeidsmatige dagbesteding. De SOW-route zorgt ervoor dat jongeren niet tussen wal en schip vallen en er meer tijd is voor een definitieve indicatie. Daardoor zullen naar verwachting meer jongeren in een garantiebaan geplaatst worden, in plaats van dat zij een indicatie krijgen voor beschut werken. Deze pilot leidde voor 4 van de 22 deelnemers tot een aanvraag indicatie beschut. Inmiddels komen er meer indicaties beschut binnen, die door zogenoemde 'zelfmelders' zijn aangevraagd bij het UWV. Eind 2017 werken er 5 personen binnen Nieuw Beschut, en deze stijgt begin 2018 naar 10 personen.

Campagne

November 2017 startte de campagne 'Kan dus wel', gericht op ondernemers en inwoners van de drie gemeenten. Deze campagne brengt diverse klantgroepen in beeld. Zij vertellen over hun ervaringen met Stroomopwaarts. Er komen bijvoorbeeld mensen aan het woord, die tegen hun eigen verwachting in geslaagd zijn in het vinden van betaald werk. Ondernemers vertellen dat ze verrast zijn door de plezierige samenwerking met het Werkleerbedrijf of door de

inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zo prikkelt en stimuleert Stroomopwaarts individuen en geeft ze hen het vertrouwen dat er altijd een kans is: KanDusWel!

Jongerenpanel

Om aan jongeren een platform te bieden startte in 2017 het jongerenpanel. Zij geven aan hoe Stroomopwaarts de dienstverlening specifiek kan laten aansluiten op de behoefte en wensen van jongeren. Het jongerenpanel denkt mee hoe we jongeren beter kunnen bereiken, betrekken en ondersteunen. Dit is van belang, zodat we armoede en schulden onder jongeren kunnen voorkomen en kunnen zorgen dat ze niet afhankelijk worden van een uitkering.

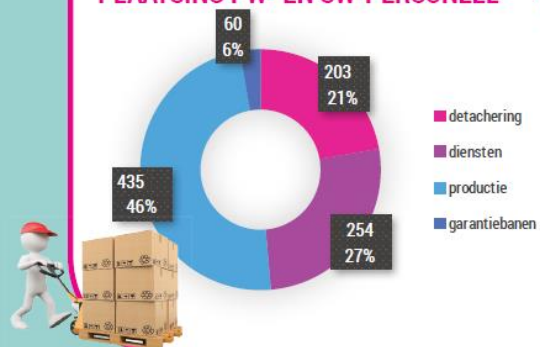
Bedrijfsvoering

In het derde kwartaal van 2017 vond de definitieve gunning plaats voor een ERP-systeem. In de afgelopen jaren werkte Stroomopwaarts met meerdere systemen. De ambitie was deze in 2017 zo snel mogelijk te migreren naar één systeem. Dit bleek niet haalbaar, waardoor de implementatie pas in 2018 plaatsvindt en er pas later effectiviteit en efficiency behaald zal worden.

2.2 Stroomopwaarts in beeld

WAT DOEN WE?

PLAATSING PW- EN SW-PERSONEEL

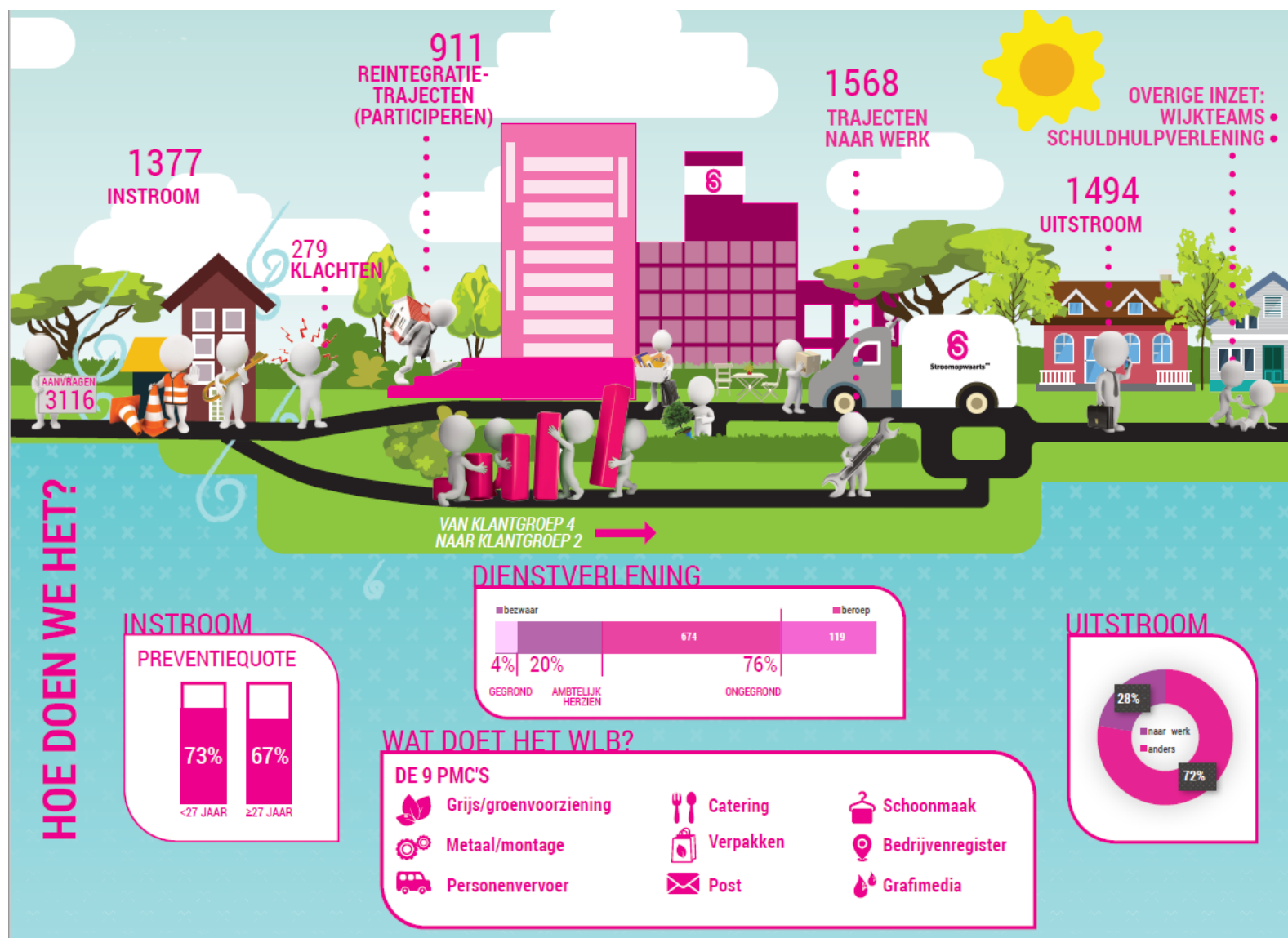
KLANTGROEPEN

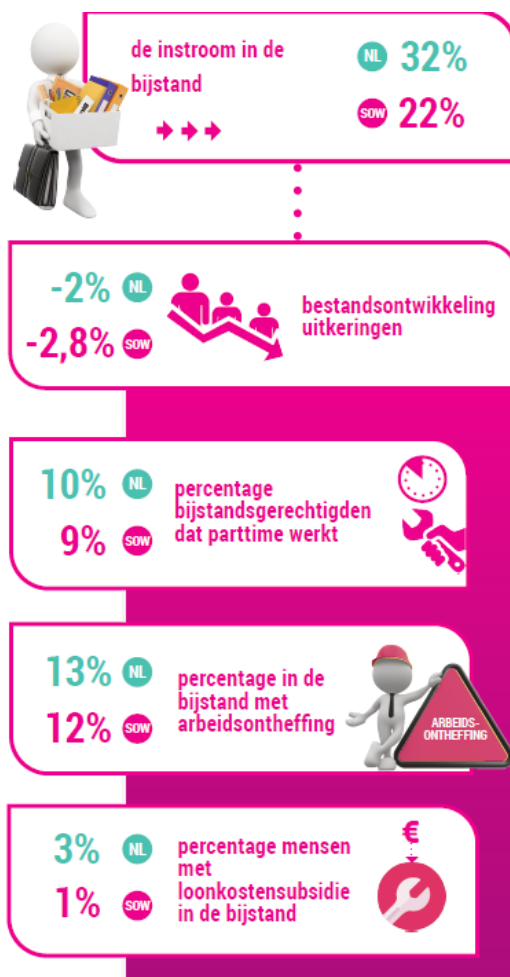

AANTAL UITKERINGSGERECHTIGDEN 6142

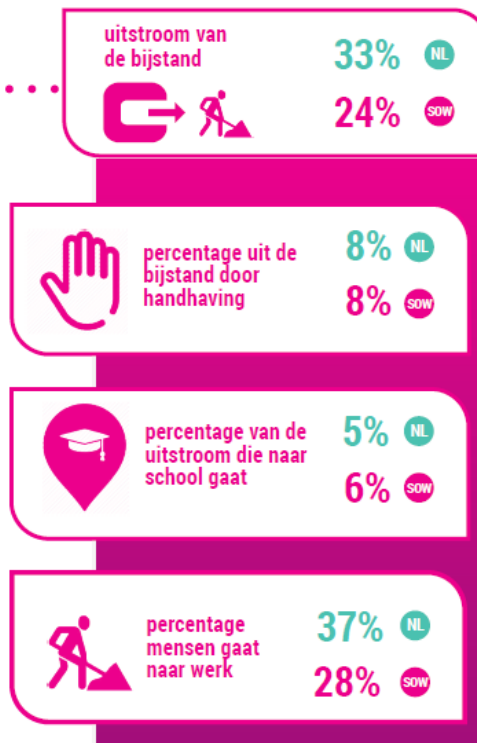
SCHULDHULPVERLENING

benchmarkgegevens

WERKLEERBEDRIJF BENCHMARKGEGEVENS in ontwikkeling

gemiddelde toegevoegde waarde bij het WLB

€ 8.666 SOW

Ziekteverzuim

13% NL
13,7% SOW

zes instrumenten voor een succesvolle uitvoering van de participatiewet en de banenafspraak.

DIVOSA betreft voorlopige rapportage 2017.
Definitieve jaarrapportage wordt verwacht in juni 2018.

Bron: DIVOSA 2017*

Bron: CEDRIS 2017

2.3 Financieel Resultaat

Het resultaat over 2017 bedraagt ten opzichte van de begroting €1,3 miljoen negatief. Dit bedrag is opgebouwd uit € 10,2 miljoen meer baten en € 10,1 miljoen meer lasten dan begroot. Het begrote saldo van baten en lasten van de programma's 2017 was een tekort van € 3,9 miljoen. De realisatie van baten en lasten is € 3,8 miljoen. Na verrekening van de reserve is € 1,3 miljoen negatiever dan begroot.

Baten en Lasten (bedragen x 1.000)	Rekening 2016	Primaire begroting 2017	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017	Afwijking t.o.v. begroting na wijziging
Baten	154.143	146.221	146.221	156.460	10.239
Lasten	-155.302	-150.203	-150.203	-160.342	-10.139
Saldo van baten en lasten:	-1.159	-3.983	-3.983	-3.882	101
Onttrekking reserve	3.031	3.983	3.983	2.624	-1.359
Gerealiseerd resultaat:	1.872	0	0	-1.258	-1.258

De belangrijkste afwijkingen in de algemene dienstverlening worden in onderstaande tabel benoemd. Onderwerp (in mln. euro)	Nadelig	Voordelig
Lagere omzet in het Werkleerbedrijf	-2,4	
Extra capaciteit kosten i.v.m. hoger uitkeringsbestand en WSW-populatie en latere start harmonisatie	-0,4	
Lagere subsidie baten lage Inkomens voordeel (LIV)	-0,5	
Schade last Btw herlabeling 2015-2017 (incidenteel)	-0,5	
Hogere bedrijfskosten Werkleerbedrijf	-0,3	
Incidenteel voordeel ESF-bate		1,2
Vrijval deel voorziening dubieuze handelsdebiteuren		0,6
Toegevoegde waarde detachering stijgt. Nieuwe tariefafspraken zijn marktconform		0,4
Aanwenden voorziening spaarverlof		0,4
Opschonen financiële administratie in voorbereiding op harmonisatie	-0,1	0,1
Post onvoorzien		0,2
Totaal	-4,2	2,9

In de begroting 2017 was in het Werkleerbedrijf rekening gehouden met de doorontwikkeling van marktconforme prijsafspraken en anderzijds van de ontwikkeling van WSW medewerkers naar meer rendabele productmarkt

combinatie. Deze doorontwikkeling loopt achter, met als gevolg een lagere omzet van € 2,4 miljoen. Met ingang van de begroting 2018 is het begrotingsonderdeel Werkleerbedrijf aangepast. Genoemde nadeel is hiermee incidenteel. Harmonisatie in de werkwijze van detachering doelgroep heeft geleid tot

verbetering van de overeenkomsten met marktconforme tarieven (€ 0,4 miljoen meer opbrengsten). Het aantal gedetacheerde is achtergebleven bij de opgave. Ingaande 2017 is de mogelijkheid om als werkgever in aanmerking te komen voor het lage inkomensvoordeel (LIV). Deze was voor Stroomopwaarts ingeschat op € 1,0 miljoen op basis van de WSW medewerkers in het Werkleerbedrijf. Op basis van de verantwoording lage inkomensvoordeel blijkt dat deze groep niet in aanmerking komt voor het hogere subsidiebedrag. Dit heeft geleidt tot een structureel lagere opbrengst van € 0,5 miljoen.

Door het hogere uitkeringsbestand en WSW populatie was het noodzakelijk extra incidentele capaciteit aan te trekken om de dienstverlening op voldoende kwaliteit te borgen (stijging lasten 0,4 miljoen). Daarnaast heeft de vertraging van harmonisatie van processen en systemen geleidt tot incidentele extra kosten op o.a. vervoer (stijging lasten 0,3 miljoen) en een incidentele schade over 2015-2017 van terug te betalen BTW (stijging lasten 0,5 miljoen). Eind 2017 is de BTW-inrichting op basis van de onderzoekuitkomsten aangepast, het was niet mogelijk om te sturen op de gevolgen van de nieuwe BTW labeling. In 2017 heeft stroomopwaarts de voorlopige beschikking ontvangen van de ESF subsidie over 2015 en 2016 en een toekenningsbeschikking over de periode 2017 en 2018. Er zijn beheersing maatregelen genomen, wat heeft geleid dat in 2017 ook een gedeelte van de beschikking over de 2^e periode is opgenomen. (stijging baten van € 1,2 miljoen).

De methodiek van de dubieuze handelsdebiteuren is geëvalueerd, en heeft geleid tot aanpassing van de werkwijze. Vanaf kalenderjaar 2017 wordt op basis van de uitkomsten van het geharmoniseerd incasso proces de hoogte van de voorziening bepaald. Deze individuele aanpak heeft als gevolg een incidentele vrijval van de voorziening ter hoogte van € 0,6 miljoen.

De voorziening spaarverlof is voor € 0,4 miljoen aangewend voor de extra capaciteitskosten. Het resterende saldo is vrijgevalen en toegevoegd aan de reserve transitie Stroomopwaarts, omdat het hier gaat om middelen die ook beschikbaar zijn gesteld bij de start van Stroomopwaarts.

De post onvoorzien is dit jaar specifiek verlaagd voor de inzet op de SOW route. In aanloop naar de jaarverantwoording is de onderbenutting aangewend voor de hogere bedrijfskosten in het Werkleerbedrijf.

Aan het eind van elk programma zijn per product de begroting, de realisatie en de verschillen daartussen weergegeven.

De jaarrekening is materieel in evenwicht. Meer informatie hierover is opgenomen bij de analyse van de incidentele baten en lasten in hoofdstuk 5.1.3.

In de begroting en realisatie 2017 zijn zowel de individuele verstrekkingen als de incidentele als structurele uitvoeringskosten en opbrengsten opgenomen. De individuele verstrekkingen zijn budgettair neutraal

Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten (bedrage x 1.000)	begroting 2017 na wijziging		rekening 2017	
	incidenteel	structureel	incidenteel	structureel
Baten	0	146.221	2.601	153.859
Lasten	<u>-4.702</u>	<u>-145.502</u>	<u>-5.015</u>	<u>-155.327</u>
Saldo van baten en lasten:	-4.702	719	-2.414	-1.468
Onttrekking reserve	<u>4.702</u>	<u>-719</u>	<u>3.343</u>	<u>-719</u>
Gerealiseerd resultaat	0	0	929	-2.187

Tabel gerealiseerd saldo baten en lasten, reservemutaties en resultaat per programma

Programma	Begroting 2017			Begroting 2017 na wijziging			Rekening 2017		
(bedragen x 1.000)	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
<u>GEREALISEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN</u>									
Intake en preventie	-	-5.154	-5.154	21	-5.686	-5.665	67	-5.023	-4.956
Inkomensondersteuning	2.139	-98.854	-96.715	2.335	-100.854	-98.519	4.209	-109.849	-105.640
Werken	2.845	-16.436	-13.591	2.937	-15.595	-12.658	3.469	-16.574	-13.105
Participeren	-	-1.414	-1.414	-	-1.890	-1.890	32	-1.841	-1.809
Werkleerbedrijf	9.081	-24.761	-15.680	10.192	-25.970	-15.778	8.816	-26.509	-17.693
Dekkingsmiddelen	130.523	-250	130.273	130.736	-209	130.527	139.867	-546	139.321
<i>Gerealiseerd saldo baten en lasten:</i>	144.588	-146.869	-2.281	146.221	-150.203	-3.983	156.459	-160.342	-3.882
<u>TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN RESERVES</u>									
Intake en preventie	-	-	-	102	-	102	102	-74	28
Inkomensondersteuning	-	-	-	715	-	715	715	-517	197
Werken	-	-	-	204	-	204	204	-148	56
Participeren	-	-	-	102	-	102	102	-74	28
Werkleerbedrijf	-	-	-	102	-	102	102	-74	28
Dekkingsmiddelen	2.016	265	2.281	2.493	265	2.758	2.758	-472	2.286
<i>mutaties reserves:</i>	2.016	265	2.281	3.718	265	3.983	3.983	-1.359	2.624
<u>RESULTAAT VAN BATEN EN LASTEN</u>									
Intake en preventie	-	-5.154	-5.154	123	-5.686	-5.563	169	-5.097	-4.928
Inkomensondersteuning	2.139	-98.854	-96.715	3.049	-100.854	-97.804	4.924	-110.367	-105.443
Werken	2.845	-16.436	-13.591	3.141	-15.595	-12.454	3.673	-16.721	-13.049
Participeren	-	-1.414	-1.414	102	-1.890	-1.788	134	-1.915	-1.781
Werkleerbedrijf	9.081	-24.761	-15.680	10.294	-25.970	-15.676	8.918	-26.583	-17.665
Dekkingsmiddelen	132.539	15	132.554	133.229	56	133.285	142.625	-1.017	141.607
Gerealiseerd resultaat:	146.604	-146.604	-	149.938	-149.938	0	160.442	-161.700	-1.258

Verkorte balans 2017

ACTIVA (bedragen x €1.000)	Ultimo 2016	Ultimo 2017	PASSIVA (bedragen x €1.000)	Ultimo 2016	Ultimo 2017
VASTE ACTIVA			VASTE PASSIVA		
Immateriële vaste activa	-	-	Eigen vermogen	(5.324)	(6.076)
Materiële vaste activa	390	344	Resultaat boekjaar	1.872	(1.258)
Financiële vaste activa	-	-	Voorzieningen	797	0
Totaal vaste activa	390	344	Totaal vaste passiva	(2.655)	(7.334)
VLOTTENDE ACTIVA			VLOTTENDE PASSIVA		
Voorraden	98	51			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	20.234	12.577	Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	19.247	16.881
Liquide middelen (kas, banksaldi)	1.074	1.019			
Overlopende activa	(21)	1.899	Overlopende passiva	5.184	6.343
Totaal vlottende activa	21.386	15.546	Totaal vlottende passiva	24.431	23.225
TOTAAL ACTIVA	21.776	15.890	TOTAAL PASSIVA	21.776	15.890

Financiële positie

De totale balansomvang is ten opzichte van 31 december 2016 afgenomen met € 6 miljoen.

De debiteurenportefeuilles handelsdebiteuren en uitkeringsdebiteuren zijn gedaald. Dit komt deels doordat het uitvoeringsbeleid incasso geharmoniseerd is. Bovendien zijn de financiële uitgangspunten voor het bepalen van de voorziening handelsdebiteuren aangepast op basis van ervaringsjaren. In de categorie 'Vorderingen op Openbare Lichamen binnen de uitzettingen < 1 jaar' staan

voornamelijk afrekeningen inkomensvoorzieningen met de deelnemende gemeenten. Onder de overlopende activa worden verwachte subsidiebatens verantwoord. Er ging bij de tussentijdse afsluiting extra aandacht uit naar de balanspositie. Dit leidde tot verlaging van de waarde van de overgedragen balanspositie bij de start van Stroomopwaarts. Met als gevolg aanpassingen aan zowel de activa- als passivazijde.

Aan de passivazijde is het eigen vermogen €1,3 miljoen afgenomen onder invloed van het nadelige resultaat over 2017. In 2017 is vanuit de algemene reserve het resultaat van 2015 en 2016 à 3,5 miljoen uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Dit om het negatief eigen vermogen af te bouwen in overeenstemming met de afbouw in de businesscase. Ultimo 2017 is het saldo van de algemene reserve dan ook gelijk aan de verwachting van de businesscase.

2.4 Voorstel resultaatbestemming

In 2017 is er sprake van een voorlopig tekort van € 1,3 miljoen, waarvan € 0,5 miljoen uit voorgaande jaren. Voorgesteld wordt om naar aanleiding van dit resultaat aan de gemeenten een incidentele verhoging van de deelnemersbijdrage te vragen. Deze werkwijze is conform eerdere financiële uitgangspunten (financieel beleid) en het toezicht van de provincie.

In de verantwoording over 2015 en 2016 zijn de volgende uitgangspunten opgenomen bij de resultaatbestemming:

- De ontwikkeling van het eigen vermogen is gebaseerd op de opgave conform de businesscase. Het negatief eigen vermogen van € 8,1 miljoen wordt binnen vijf jaar ingelopen naar een positief vermogen.
- Incidentele middelen voor de transitie blijven beschikbaar binnen Stroomopwaarts voor het optimaliseren en harmoniseren van bedrijfsvoering en processen/systemen.
- Het resultaat wordt aangewend voor een verlaging van de deelnemersbijdrage van de gemeenten (in 2015 € 3,0 miljoen en in 2016 € 0,477 miljoen).

Gezien de huidige positie van de reserve (negatief vermogen) is er nog geen Nota Reserves en Voorzieningen opgesteld. De verwachting is dat in 2020 een positief vermogen zal ontstaan, mits de opgave van de formatiereductie wordt gerealiseerd, wat uiteindelijk jaarlijks € 1,5 miljoen oplevert. Vanaf 2021 vervalt de dotatie aan de reserve. Dit zorgt voor een verlaging van de deelnemersbijdrage.

De provincie gaf in haar correspondentie aan dat zij met deze werkwijze akkoord gaat en dat ze Stroomopwaarts onder repressief toezicht heeft geplaatst. Verandering van werkwijze heeft mogelijk effect op de wijze van toezicht, wat niet wenselijk is. Voor de bestemming van het resultaat over 2017 stelt het bestuur een voorstel op, dat als begrotingswijziging 2018 separaat aan de raden ter zienswijze wordt aangeboden.

2.5 Realisatie gemeentelijke bijdrage

Gemeentelijke bijdrage

De lasten voor Inkomensvoorziening en Armoedeverorziening worden per kwartaal afgerekend met de gemeente. Voor de financiering van de uitkeringslasten is met de gemeente een procedure afgesproken. De gemeenten betalen maandelijks een voorschot, gebaseerd op de vastgestelde begroting. Na afloop van een kwartaal rekent Stroomopwaarts het verschil af tussen de individuele verstrekkingen en de realisatie. Met ingang van 2017 vormt het verwachte aantal uitkeringsgerechtigden de basis voor de lasten in de begroting. Dit geeft een eenduidiger beeld dan de voorgaande methode, die gebaseerd was op toegekende rijksmiddelen aan de gemeenten.

Tabel dekkingsmiddelen per gemeente (m.u.v maatwerk)

Maassluis			
bedragen x € 1.000	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie	Verrekenmethode
Algemene dienstverlening	4.404	4.404	Algemene verdeelsleutel
Werkleerbedrijf	2.484	2.484	Algemene verdeelsleutel
Uitkeringen	12.501	13.140	Realisatie
Subtotaal	19.389	20.027	

Vlaardingen			
bedragen x € 1.000	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie	Verrekenmethode
Algemene dienstverlening	10.259	10.259	Algemene verdeelsleutel
Werkleerbedrijf	5.786	5.786	Algemene verdeelsleutel
Uitkeringen	36.078	38.750	Realisatie
Subtotaal	52.123	54.795	

Schiedam			
bedragen x € 1.000	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie	Verrekenmethode
Algemene dienstverlening	13.139	13.139	Algemene verdeelsleutel
Werkleerbedrijf	7.410	7.410	Algemene verdeelsleutel
Uitkeringen	38.674	42.252	Realisatie
Subtotaal	59.223	62.802	

Totaal dekkingsmiddelen:	130.735	137.624	
---------------------------------	----------------	----------------	--

De bijdrage voor Uitkeringen is te splitsen in Armoedeveroorziening, Bewindvoering en Inkomensvoorziening

Inkomensvoorziening per gemeente		Rekening 2016			Begroting na 2e wijziging			Rekening 2017			Afwijking t.o.v. begroting na wijziging		
Bedragen x €1.000		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Maassluis	Armoedeveroorziening	318	-1.122	-804	43	-838	-795	135	-811	-676	92	27	119
	Bewindvoering					-164	-164		-210	-210	-	-46	-46
	Inkomensvoorziening	256	-12.305	-12.050	165	-11.708	-11.543	472	-12.725	-12.254	307	-1.017	-711
Subtotaal Maassluis		574	-13.427	-12.854	208	-12.710	-12.502	607	-13.746	-13.140	399	-1.036	-638
Vlaardingen	Armoedeveroorziening	118	-2.091	-1.973	180	-1.878	-1.698	174	-1.844	-1.670	-6	34	28
	Bewindvoering					-314	-314		-660	-660	-	-346	-346
	Inkomensvoorziening	597	-33.418	-32.821	700	-34.767	-34.067	1.410	-37.830	-36.420	710	-3.063	-2.353
Subtotaal Vlaardingen		715	-35.509	-34.794	880	-36.959	-36.079	1.583	-40.334	-38.750	703	-3.375	-2.671
Schiedam	Armoedeveroorziening	101	-1.917	-1.816	100	-1.657	-1.557	95	-1.882	-1.788	-5	-225	-231
	Bewindvoering					-248	-248		-564	-564	-	-316	-316
	Inkomensvoorziening	925	-38.028	-37.103	1.000	-37.868	-36.868	1.753	-41.654	-39.901	753	-3.786	-3.033
Subtotaal Schiedam		1.026	-39.945	-38.919	1.100	-39.773	-38.673	1.847	-44.100	-42.252	747	-4.327	-3.579
Totaal		2.315	-88.881	-86.567	2.188	-89.442	-87.254	4.037	-98.180	-94.143	1.849	-8.738	-6.889

2.5.1 Vangnetuitkering

Gemeenten ontvangen van het Rijk een budget voor het verstrekken van uitkeringen uit de Participatiewet. Wanneer ze een tekort hebben op dit budget, is het de bedoeling dat ze dit in eerste instantie zelf opvangen. Bij grote tekorten kunnen gemeenten bij het Rijk aanspraak maken op de vangnetuitkering. Maassluis en Vlaardingen hebben over 2016 een beroep gedaan op de vangnetuitkering. Naar verwachting zal dat ook in 2017 het geval zijn. Schiedam had in 2016 een overschot op de BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten) en in 2017 een tekort onder de aanvraagsgrens. Stroomopwaarts rapporteert aan de gemeenten over genomen maatregelen en effecten ter beperking van een tekort. De gemeenten informeren op hun beurt de raden.

2.5.2 Maatwerk

Naast de algemene dekkingsmiddelen wordt er ook maatwerk geleverd. De gemeentelijke bijdragen voor maatwerk wordt hieronder apart inzichtelijk gemaakt.

Maatwerk per gemeente (Bedragen x €1.000)		Begroting 2017	Rekening 2017
Maassluis	Bijdrage KCC	16	16
	Garantie arbeidsvoorwaarden	92	90
Subtotaal Maassluis		108	106
Vlaardingen	Bijdrage KCC	38	38
	Garantie arbeidsvoorwaarden	340	341
	Maatschappelijke opvang	64	64
Subtotaal Vlaardingen		442	443
Schiedam	Bijdrage KCC	48	48
	Garantie arbeidsvoorwaarden	90	80
	OV Minima	44	44
	ID-Banen	410	448
Subtotaal Schiedam		592	620
Totaal		1.143	1.169

Jaarverslag

3 Programmaverantwoording

De begroting en daarmee ook het jaarverslag is ingedeeld in vijf programma's te weten:

- Programma 1, Intake en preventie
- Programma 2, Inkomensondersteuning
- Programma 3, Werken
- Programma 4, Participeren
- Programma 5, Werkleerbedrijf

Voor ieder programma wordt ingegaan op wat er bereikt is, welke activiteiten daaraan bijgedragen hebben en hoeveel het programma gekost heeft, inclusief een analyse van realisatie ten opzichte van de begroting 2017. Per programma is een indeling naar producten gemaakt. Per product is de stand van zaken per 31 december 2017 weergegeven.

3.1 Programma Intake en preventie

Wat hebben we bereikt?

In onderstaande tabel zijn de beoogde en de gerealiseerde prestatiedoelstellingen van het programma opgenomen. Ook is de mate aangegeven waarin de doelstellingen zijn bereikt.

Prestatiedoelstelling	Stand van zaken	Product	Voortgang
De preventiequote bedraagt minimaal 70%	De preventiequote bedroeg over heel 2017 69 %	Intake en preventie	
Voor jongeren tot 27 jaar bedraagt de preventiequote 80%	De preventiequote voor jongeren tot 27 jaar bedroeg 73%	Intake en preventie	
35 jongeren met een bijstandsuitkering worden bemiddeld naar betaald werk.	Er zijn 61 jongeren uitgestroomd naar werk	Intake en preventie	
80% van alle jongeren die instromen in de bijstand krijgt een passend traject aangeboden, gericht op werk, scholing of zorg.	89% van de cliënten kreeg een passend traject aangeboden. De overige jongeren zijn in beeld en doorlopen nog de diagnose om te bepalen welk traject het best bij hen past	Intake en preventie	
50 jongeren met een beperking worden bemiddeld naar een garantiebaan, dan wel een andere aangepaste werkplek.	In 2017 zijn er 60 garantiebanen gerealiseerd. Het betreft interne en externe plaatsingen	Intake en preventie	

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het programma Intake en preventie is onderverdeeld in twee producten: Intake en preventie en Diagnose en assessment. Hieronder wordt de voortgang per product toegelicht. Daarbij is de stand van zaken per 31 december 2017 aangegeven. Aan het eind van het programma is een financieel overzicht opgenomen.

3.1.1 Intake en preventie

De preventiequote ligt met 69% net iets onder de doelstelling van 70%. Het totale aantal aanmeldingen voor een uitkering is minder dan voorgaande jaren. Dit als gevolg van economisch herstel en minder toestroom van asielzoekers ten opzichte van 2016. De cliënten die zich melden voor een uitkering hebben vaak wat zwaardere of een meervoudige problematiek. Daardoor zijn zij minder goed direct plaatsbaar via het poortinstrument Baanbrekend. In 2017 bemiddelde Baanbrekend 237 kandidaten naar werk. Het gaat bij dit aantal om de nieuwe meldingen vanuit de poort. Daarnaast plaatste Baanbrekend 17 statushouders en 14 cliënten uit het zittend bestand op werk. In 2017 zijn de voorbereidingen getroffen voor het ontwikkelen van een nieuw poortinstrument. Dit om de werking van de poort te optimaliseren en aan te passen aan de huidige behoeften. Hiervoor is een marktconsultatie uitgevoerd, waarbij de markt bevraagd is over ontwikkelingen en mogelijkheden van dienstverlening op dit gebied. Bij het nieuw in te richten proces en het in te kopen instrument, vormt een gezamenlijke dienstverlening met een externe partner het uitgangspunt. De aanwezige kennis en kunde binnen Stroomopwaarts wordt gekoppeld aan die van de externe partner. In de eerste twee kwartalen van 2018 wordt het nieuwe poortproces geïmplementeerd. De focus ligt bij dit instrument onder meer op jongeren en het vergroten van parttime inkomsten. Het aantal jongeren dat zich aanmeldde voor een uitkering was in 2017 lager dan in voorgaande jaren. Door de economische ontwikkelingen vinden jongeren gemakkelijker een baan. De groep die zich meldt komt vaker in aanmerking voor een uitkering, omdat er regelmatig sprake is van een meervoudige problematiek. De preventiequote is hierdoor lager (73%).

Het aantal jongeren tot 27 jaar met een bijstandsuitkering was eind 2016 418. In 2017 steeg het aantal in de eerste helft van het jaar naar 485. Vervolgens daalde het naar 402 eind december. In september ging er een grote groep jongeren terug naar school, mede door de inzet van het programma 'Back to school'. Hierbij stroomden er ook jongere asielzoekers uit. Er startte een voorschakeltraject voor jonge asielzoekers bij Lentiz. De jongeren volgen hierbij een inburgeringstraject en worden voorbereid op een succesvolle doorstroom richting regulier onderwijs. Ze volgen dit traject een jaar met behoud van uitkering en kunnen dan doorstromen naar een mbo-opleiding. Daarnaast zijn er 61 jongeren uitgestroomd naar werk. Dit is bijna een verdubbeling ten opzichte van 2016.

Voor jongeren met een doelgroepverklaring is de SOW-route ingericht. In samenwerking met de scholen wordt de doelgroep in beeld gebracht en worden de jongeren actief bemiddeld. Zij lopen stage bij het Werkleerbedrijf en worden vervolgens in een externe garantiebaan geplaatst. Als ze nog niet toe zijn aan plaatsing bij een reguliere werkgever, krijgen zij een interne garantiebaan aangeboden. Dit project kreeg in 2017 veel landelijke aandacht. Er zijn in 2017 60 jongeren op een garantiebaan geplaatst. Dit is ruim boven de target van 50. Van een aantal jongeren dat nu al geplaatst is, moet nog een definitieve loonwaarde vastgesteld worden. De loonwaardemeting vindt altijd pas op z'n vroegst na een halfjaar plaats. Het blijkt lastig om deze jongeren duurzaam aan het werk te houden, omdat in de praktijk blijkt dat zij veel begeleiding nodig hebben. In eerste instantie krijgen zij meestal tijdelijke overeenkomsten.

3.1.2 Diagnose en assessment

Het proces van diagnose en assessment is in de loop van 2017 geoptimaliseerd. Alle cliënten die een uitkering aanvragen, volgen een assessmenttraject van twee weken. Ook is het assessment ingezet voor cliënten vanuit het zittend bestand. Het assessment is erop gericht om binnen twee weken inzicht te krijgen in de

mogelijkheden, kansen en eventuele belemmeringen van de cliënt. Het assessmentprogramma wordt binnen de werkomgeving van het Werkleerbedrijf doorlopen. Op basis van de uitkomst van het assessment wordt de kandidaat ingedeeld in een klantgroep en kan er vervolgens een logisch vervolgtraject worden ingezet met uitstroom naar werk als doel. Gemiddeld starten er wekelijks

25 tot 30 cliënten met het assessment. Om de optimale bezetting op de assessmентаfdeling te behalen, wordt er extra capaciteit ingezet vanuit de WSW-flexgroep.

Wat heeft het programma Participatie re-integratie gekost?

Overzicht baten en lasten programma Intake en preventie

Programma 1, Intake en preventie	Begroting 2017			Begroting 2017 na wijziging			Rekening 2017			Toe te lichten verschillen		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
<u>Intake en preventie</u>	-	-5.154	-5.154	21	-5.483	-5.462	67	-4.638	-4.571	46	845	892
- Activeren en intake	-	-3.979	-3.979	21	-3.577	-3.556	67	-2.774	-2.707	46	803	849
- Startpunt GO!	-	-452	-452	-	-954	-954	-	-939	-939	-	15	15
- Beschut werken (Startpunt GO)	-	-	-	-	-53	-53	-	-51	-51	-	2	2
- Intake en preventie algemeen	-	-723	-723	-	-899	-899	-	-874	-874	-	25	25
<u>Diagnose en assessment*</u>	-	-	-	-	-202	-202	-	-385	-385	-	-183	-183
- Werkstap	-	-	-	-	-202	-202	-	-385	-385	-	-183	-183
Totaal baten en lasten:	-	-5.154	-5.154	21	-5.686	-5.665	67	-5.023	-4.956	46	663	709
Reservemutaties	-	-	-	102	-	102	102	-74	28	0	-74	-74
Geraamd resultaat:	-	-5.154	-5.154	123	-5.686	-5.563	169	-5.097	-4.928	46	589	635

Toelichting op verschillen tussen begroting en realisatie

Programma Intake en preventie (voordeel 635)				Baat of		
Omschrijving (bedragen x € 1.000)				Last	Baten	Lasten
Product Intake en preventie (voordeel 892)						
Het aantal aanmeldingen aan de poort daalt. Dit zorgt ervoor dat er minder aanspraak wordt gemaakt op het huidige instrument Baanbrekend. De onderbesteding op dit product was wel ingeschat, echter is groter door ook de groep zij-instromers die niet worden aangemeld bij Baanbrekend.				L		614
Er is minder capaciteit nodig voor activering en intake aan de poort. Deze wordt deels ingezet op het bestaande klantenbestand naast de noodzakelijke extra begeleiding van zij-instromers.				L		255

Inkomsten van het UWV (o.a. zwangerschap) worden niet begroot	B	46	
De zij instromers die geen gebruik maken van Baanbrekend, worden extra begeleid (o.a. statushouders).	L		-79
Overige afwijkingen	L		31
Afwijking overhead (zie paragraaf Bedrijfsvoering)	L		25
Product Werkstap (nadeel 183)			
Werkstap maakt deel uit van het nieuwe assessment (assessment 2.0). Dit onderdeel bestaat uit de uitvoering van werkzaamheden binnen het Werkleerbedrijf. Omdat de aanmeldingen in eerste instantie achterbleven, was extra inzet vanuit het Werkleerbedrijf nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Deze extra capaciteit is noodzakelijk om aan de productie afspraken met de opdrachtgever te voldoen.	L		-183
Reservemutaties (nadeel 74)			
De onttrekking aan de reserve hangt onder meer samen met harmonisatie van ICT-systemen. Latere uitvoering en oplevering van deze projecten veroorzaken lagere lasten en als gevolg daarvan een lagere onttrekking aan de reserve. Dit hangt samen met het genoemde voordeel op overhead	B		-74
Totaal Programma Intake en preventie		46	589

3.2 Programma Inkomensondersteuning

Wat hebben we bereikt?

In onderstaande tabel zijn de beoogde en de gerealiseerde prestatiedoelstellingen van dit programma opgenomen. Ook is de mate aangegeven waarin de doelstellingen zijn bereikt.

Prestatiedoelstelling	Stand van zaken	Product	Voortgang
In 2017 wordt een 0-meting uitgevoerd over de effecten van het nieuwe armoedebeleid	In het derde kwartaal is het nieuwe armoedebeleid geïmplementeerd. De 0-meting is ontwikkeld en wordt na de jaarafsluiting, in het eerste kwartaal van 2018 opgeleverd. Deze heeft betrekking op de situatie in 2017.	Armoedeveroorziening	
Alle uitkeringsaanvragen worden binnen maximaal acht weken afgehandeld	91 % van alle uitkeringsaanvragen is binnen acht weken afgehandeld	Inkomensvoorziening	
De klanttevredenheid is minimaal gelijk aan het landelijk gemiddelde	Deze gegevens zijn eind 2017 nog niet bekend. Het klanttevredenheidsonderzoek wordt in het eerste halfjaar van 2018 uitgevoerd	Inkomensvoorziening	
Groepsbijeenkomsten voor jongeren	Voor jongeren zijn de volgende groepsgerichte activiteiten georganiseerd: - Training 'Back toe School' (aparte groep voor statushouders) - Voorlichting op scholen over schulden - Start jongerenpanel dat adviseert over onder meer schuldenproblematiek en hoe jongeren te bereiken - Vakantiewerk bij onder andere het Werkleerbedrijf	Inkomensvoorziening	
Minimaal 50% van de schuldregelingen wordt succesvol afgerond	58,5% van de schuldregelingen is succesvol afgerond	Schuldhelpverlening	
Als gevolg van preventie neemt het aantal schuldregelingen ten opzichte van 2016 met 3% af	Het aantal schuldregelingen is in 2017 gelijk gebleven	Schuldhelpverlening	

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het programma Inkomensondersteuning is onderverdeeld in drie producten: Armoedeveroorziening, Inkomensvoorziening en Schuldhelpverlening. Hieronder wordt de voortgang per product toegelicht. Daarbij is de stand van zaken per 31 december 2017 aangegeven. Aan het eind van het programma is een financieel overzicht opgenomen.

3.2.1 Armoedeveroorziening

In 2017 is gestart met de implementatie en uitvoering van het nieuwe armoedebeleid. Er wordt een 0-meting uitgevoerd om de effecten van dit nieuwe beleid in beeld te brengen. Het format voor de meting is in samenwerking met Kenniscentrum MVS gemaakt. De meting levert een startfoto op, waarmee de inzet van het nieuwe armoedebeleid in de toekomst kan worden gemonitord.

Binnen het nieuwe armoedebelief is er specifiek aandacht voor kindregelingen, gericht op bestrijding van armoede onder kinderen. Ook richt het beleid zich op optimale maatschappelijke participatie van kinderen. In lijn hiermee is er ingezet op samenwerking met verschillende partijen. Sinds maart 2017 is er een samenwerking met het Jeugdsportfonds (JSF) en Jeugdcultuurfonds (JCF). Sinds juli 2017 werkt Stroomopwaarts ook samen met Leergeld. Hiermee zijn afspraken gemaakt om de samenwerking te intensiveren. Met ingang van januari 2018 wordt de dienstverlening uitgebreid met het kindpakket.

De doelstelling was om het bereik van armoederegelingen onder kinderen te vergroten. De nieuwe inrichting, waarbij er wordt samengewerkt met voorgenoemde partijen, blijkt succesvol. Er wordt zichtbaar meer gebruikgemaakt van de gelden vanuit deze fondsen. Om het bereik te vergroten is er extra ingezet op communicatie. Eind 2017 is op de website van Stroomopwaarts een pagina ingericht met informatie over de diverse regelingen en een link naar de organisatie waar de aanvraag kan worden aangevraagd. Het gebruik van de kindregelingen bleef in 2017 binnen de financiële kaders.

Een belangrijk uitgangspunt van het nieuwe armoedebelief is: ‘*zorgen dat*’, in plaats van, ‘*zorgen voor*’. Hierbij gaat het erom dat iemand die tijdelijk hulp nodig heeft daadwerkelijk wordt geholpen, in plaats van ‘*zorgen voor*’ allerlei regelingen die niet per definitie aansluiten bij de specifieke situatie van de persoon. Het accent komt hiermee te liggen op het aanbieden van voorzieningen om armoede te voorkomen en bestrijden bij de doelgroep die dit het hardst nodig heeft. Algemene regelingen waar mensen met een laag inkomen gebruik van kunnen maken, worden hierbij omgevormd tot voorzieningen die in de (tijdelijke) specifieke persoonlijke behoefte voorzien om uit de armoede te komen. In dit licht is de hoogte van de inkomensloeslag naar beneden bijgesteld en is de doelgroep die hiervoor in aanmerking komt aangescherpt. Hiermee is budget vrijgekomen om in te zetten op zogenoemde ‘levensgebeurtenissen’. Het gaat hierbij om specifieke situaties die armoede kunnen veroorzaken, bijvoorbeeld een scheiding, een overlijden of verlies van een baan. Voor de signalering en inzet op de levensgebeurtenissen is samenwerking gezocht met de wijkteams.

In de praktijk blijkt er zelden gebruikgemaakt te worden van het budget voor inzet op levensgebeurtenissen. De bestaande budgetten en regelingen binnen

wijkteams bleken in de meeste gevallen voldoende dekkend. Verder is zichtbaar dat de beoogde verschuiving van het gebruik van algemene naar specifieke regelingen niet heeft plaatsgevonden. Een mogelijke oorzaak is de blijvende stijging van de groep inwoners die moeite heeft om rond te komen. Dit is een landelijk¹ beeld, dat ook lokaal zichtbaar is. Vanuit deze groeiende groep - waaronder ook steeds meer werkenden en ouderen - is regelmatig beroep gedaan op bijzondere bijstand. De aanvragen en toekenning bijzondere bijstand zijn in 2017 dan ook toegenomen.

3.2.2 Inkomensvoorziening

Eind 2016 bedroeg het aantal uitkeringen 6.318. Begin 2017 steeg het aantal verder naar 6.429. Vanaf april zette er een daling in naar 6.142 per 31 december. De daling betekent een trendbreuk met voorgaande jaren. De laatste twee maanden van het jaar vlakke de daling echter weer wat af. Uit trendcijfers van het CBS blijkt dat het aantal uitkeringen in de regio van Stroomopwaarts sneller daalt dan landelijk. In 2016 was er echter nog sprake van een enorme stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden. De bijdrage vanuit het Rijk is echter gebaseerd op een lager aantal uitkeringsgerechtigden. Hierdoor is deze onvoldoende om het totale aantal uitkeringen te bekostigen. Bureau Berenschot analyseerde in 2017 het tekort. Los van een tekort op het macrobudget, wordt het tekort mede verklaard door de prijscomponent per uitkering. Het ministerie van SZW rekent met een lager bedrag dan door Vlaardingen en Schiedam wordt gerealiseerd. In Maassluis is juist het tegenovergestelde het geval. Daar is het gerealiseerde bedrag lager dan berekend. Het ministerie van SZW gaat de prijscomponent onderzoeken. Extra maatregelen om lagere bijstandsuitgaven te realiseren binnen Stroomopwaarts zijn vooral gericht op het stimuleren van gedeeltelijke uitstroom (deeltijdbanen). De specifieke jongerenaanpak heeft een positieve invloed op de bijstandsontwikkeling. Bij de groep jongeren tot 27 jaar, scoort Stroomopwaarts zeer goed in vergelijking met referentiegemeenten, regio en

¹ Bron CBS: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2018/03/langdurige-armoede-verder-toegenomen-in-2016>

landelijk gemiddelde. Het volume op deze doelgroep is lager dan bij andere gemeenten.

Klantgerichtheid

Een belangrijke doelstelling is klantgericht werken. Onderdeel hiervan is naast heldere transparante communicatie het behalen van afgesproken termijnen voor de afhandeling van aanvragen. 91% van alle uitkeringsaanvragen wordt afgehandeld binnen een termijn van acht weken. Aanvragen waarbij de afhandeling langer duurt, zijn ingewikkeld en hebben meer onderzoek nodig. In dergelijke gevallen verstrekt Stroomopwaarts tijdig een voorschot. Het grootste gedeelte van de uitkeringsaanvragen wordt binnen vier weken afgehandeld (61%).

In 2017 is de uitvoering van het debiteurenbeleid geharmoniseerd. Ook is de procedure rondom vorderingen aangescherpt.

3.2.3 Schuldhelpverlening

Om de financiële redzaamheid van inwoners te vergroten, zette Stroomopwaarts in 2017 in op verschillende (laagdrempelige) instrumenten. Cliënten konden een of twee individuele budgetadviesgesprekken krijgen om nog grotere financiële problemen te voorkomen. Ook konden burgers gebruikmaken van budgetcoaching. Hierbij kregen zij in individuele gesprekken begeleiding bij het op orde houden van hun financiële huishouding. Daarnaast bood Stroomopwaarts de cursus 'Omgaan met Geld' aan. De preventiemedewerkers van Stroomopwaarts gaven deze cursus groepsgewijs. Ook gaven zij in 2017 lessen over het omgaan met geld aan met name de eerste en tweede klassen op mbo-scholen. Het doel hiervan is de trend te doorbreken dat het hebben van schulden een overerfbaar probleem blijft.

Schuldhelpverlening werkt intensief samen met de wijkteams. Als pilot werken medewerkers Schuldhelpverlening vanuit verschillende wijkteams: Westwijk in

Vlaardingen en Oost en Nieuwland in Schiedam. De samenwerking binnen het pilot, is gericht op een integrale (gezins)aanpak. Om huisuitzetting wegens schulden te voorkomen wordt er samengewerkt met woningbouwcoöperaties. De pilot 'voorkomen huisuitzettingen' in Schiedam is met een positief resultaat afgesloten. Van de 20 casussen is bij 18 casussen huisuitzetting voorkomen. Als gevolg hiervan is door de gemeenten besloten de werkwijze in 2018 over heel Schiedam uit te rollen. Ook de pilot in de Westwijk Vlaardingen wordt uitgebreid.

In 2017 nam het aantal schuldregelingen toe. De gemeente Maassluis bouwt het 'bestand' aan schuldregelingen nog op, omdat Stroomopwaarts in 2015 de schuldhelpverleningstaken van Westerbeek overnam. In de gemeenten Vlaardingen en Schiedam nam het aantal regelingen het afgelopen jaar tot en met het derde kwartaal toe, waarna een daling zichtbaar was. Het aantal schuldregelingen per eind 2017 was gelijk aan dat van eind 2016. 58,5% van alle regelingen is met goed resultaat afgesloten.

De doorverwijzing naar schuldhelpverlening is verbeterd door de samenwerking met de wijkteams en intermediairs. Het gaat in dit geval om aanvragen van burgers die op verschillende leefgebieden problemen en dus ook problematische schulden hebben.

De trend dat steeds meer inwoners niet in staat zijn de eindjes aan elkaar te knopen, uit zich ook in een toename van de vraag naar schuldhelpverlening en een stijging van de kosten voor bewindvoering.

De aanvragen bewindvoeringskosten zijn in 2017 verder gestegen, met als gevolg dat het budget is overschreden. Dit is een landelijke trend. Stroomopwaarts heeft nieuw beleid ontwikkeld om in de toekomst meer grip op deze kosten te krijgen. Uit informatie van het Rijk blijkt echter dat de kosten naar verwachting verder zullen stijgen en dat dit niet ondervangen kan worden met een beleidswijziging. Landelijk wordt er een beroep gedaan op extra voorzieningen om de stijgende kosten te dekken.

Wat heeft het programma Inkomensvoorziening gekost?

Programma 2, Inkomensondersteuning	Begroting 2017			Begroting 2017 na wijziging			Rekening 2017			Toe te lichten verschillen		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Armoedeveroorziening	274	-5.719	-5.445	367	-6.058	-5.691	448	-6.195	-5.747	81	-138	-57
- Verstrekkingen armoede	230	-4.317	-4.087	323	-4.373	-4.050	404	-4.537	-4.134	81	-164	-83
- Armoedeveroorziening algemeen	44	-1.402	-1.358	44	-1.684	-1.640	44	-1.658	-1.614	-	27	27
Inkomensvoorziening	1.865	-90.922	-89.057	1.968	-91.466	-89.498	3.734	-99.626	-95.892	1.766	-8.159	-6.393
- Uitkeringen	1.865	-84.343	-82.478	1.865	-84.343	-82.478	3.634	-92.208	-88.575	1.769	-7.866	-6.097
- Inkomensvoorziening algemeen	-	-6.579	-6.579	103	-7.123	-7.021	100	-7.417	-7.317	-2	-294	-296
Schuldhulpverlening	-	-2.213	-2.213	-	-3.330	-3.330	27	-4.028	-4.001	27	-698	-671
- Schuldhulpverlening trajecten	-	-1.295	-1.295	-	-1.267	-1.267	-	-1.255	-1.255	-	11	11
- Preventie schuldhulpverlening	-	-195	-195	-	-265	-265	-	-272	-272	-	-7	-7
- Schuldhulpverlening algemeen	-	-723	-723	-	-1.073	-1.073	27	-1.067	-1.040	27	6	33
- Bewindvoering armoede*	-	-	-	-	-725	-725	-	-1.434	-1.434	-	-709	-709
Totaal baten en lasten:	2.139	-98.854	-96.715	2.335	-100.854	-98.519	4.209	-109.849	-105.640	1.874	-8.996	-7.121
Reservemutaties	-	-	-	715	-	715	715	-517	197	-0	-517	-517
Geraamd resultaat:	2.139	-98.854	-96.715	3.049	-100.854	-97.804	4.924	-110.367	-105.443	1.874	-9.513	-7.639

* Betreft kosten zoals bewindvoerderskosten en budgetbeheer. Wordt specifiek per gemeente verrekend.

Toelichting op verschillen tussen begroting en realisatie

Programma Inkomensondersteuning (nadeel 7.639)		Baat of		
Omschrijving (bedragen x € 1.000)		Last	Baten	Lasten
Product Armoedeveroorziening (nadeel 57)				
Leergeld, onderdeel van de maatschappelijke participatie kinderen is later gestart in 2017. Er zijn meer kinderen bereikt, maar doordat de gemiddelde prijs lager ligt, is er sprake van onderbesteding. Door fasering is er wel sprake van een overschrijding van het minimabeleid omdat hier ook nog voorzieningen zijn verstrekt vooruitlopend op de leergeldpas.		L		129
Minimabeleid: een mogelijke oorzaak van de overschrijding armoedeveroorziening is de blijvende stijging van de groep inwoners die moeite heeft om rond te komen. Dit is een landelijk beeld, dat ook lokaal zichtbaar is. Vanuit deze groeiende groep - waaronder ook steeds meer werkenden en ouderen - is regelmatig beroep gedaan op bijzondere bijstand. De aanvragen en toekenning bijzondere bijstand zijn in 2017 dan ook toegenomen. Er is minimaal gebruik gemaakt van life-events budget		L		-464

Er wordt goed gebruik gemaakt van het JSF JCF. Deze regeling is later gestart dan gepland, wat leidt tot een onderbesteding.	L	104
De inkomensgrens voor de Collectieve Aanvullende Zorgverzekering is verhoogd. Ondanks het gestegen bereik in 2017 loopt de realisatie achter op de verwachte prognose. Ultimo 2017 is het contract met de huidige verzekeraar aangepast en is er extra ingezet op de communicatie en de wijze van aanvragen.	L	68
Het aantal verstrekte leenbijstand is gestegen doordat er meer aanvragen waren voor eerste inrichtingskosten. (statushouders).	B	81
Afwijking overhead (zie paragraaf Bedrijfsvoering)		25
Product Inkomensvoorziening (nadeel 6.393)		
Eind 2016 bedroeg het aantal uitkeringen 6.318. Begin 2017 steeg het aantal verder naar 6.429. Vanaf april zette er een daling in naar 6.142 per 31 december. De daling betekent een trendbreuk met voorgaande jaren. De laatste twee maanden van het jaar vlakke de daling echter weer wat af. De verrekening van parttime inkomsten die onderdeel uitmaken van de inkomensvoorziening, bedraagt dit jaar €5,8 miljoen	L	-5.670
De hogere terugvordering is ontstaan doordat er een inhaalslag is gemaakt op signalen van het Inlichtingenbureau. De kostendelersnorm is hierdoor bij een groot aantal uitkeringen aangepast. De verwerking van de signalen vanuit het Inlichtingenbureau worden maandelijks verwerkt, zodat het bij een eenmalige inhaalslag blijft. De inhaalslag leidde tot een stijging op de post uitkeringsdebiteuren en verhoging van de inkomsten hierop	B	1.766
De mutatie van de voorziening uitkeringsdebiteuren is onderdeel van de gemiddelde uitkeringsprijs die SOW hanteert. De hogere terugvorderingen leidt ook tot een verhoging van de voorziening van de inkomensdebiteuren, omdat de invorderbaarheid wordt geschat op gemiddeld 20%. Daarnaast wordt de hoogte bepaald op basis van de waarde portefeuille ultimo het kalenderjaar, kwijtscheldingen en afboekingen niet invorderbare boekingen conform eenduidig uitvoeringsbeleid zorgt voor een jaarlijkse mutatie.	L	-2.194
Het aantal uitkeringsgerechtigden ligt gemiddeld genomen hoger dan de geformuleerde ambitie, dit heeft er toe geleid dat er extra capaciteit noodzakelijk was om de gewenste kwaliteit van dienstverlening te kunnen borgen.	L	-344
In 2016 is het project voorliggende voorziening opgeleverd, echter door de werkwijze is er sprake van nakomende kosten. Wanneer de daadwerkelijke opboeking van terugvordering (zie eerder onderwerp) wordt gesteld, kunnen de kosten in rekening worden gebracht.	L	-78
Afwijking overhead (zie paragraaf Bedrijfsvoering)	L	127
Product Schuldhulpverlening (nadeel 671)		
Bewindvoering: er zijn meer trajecten bewindvoering. Kosten voor bewindvoering worden rechterlijk opgelegd en zijn daardoor niet beïnvloedbaar. Budgetbeheer is wel beïnvloedbaar. Door goedkopere vormen van budgetbeheer aan te bieden in 2018 wil Stroomopwaarts inzetten op preventie van bewindvoering	B	-696
Afwijking overhead (zie paragraaf Bedrijfsvoering)	L	25

Overige afwijkingen	B/L	27	-28
Reservemutaties (nadeel 517)			
De onttrekking aan de reserve hangt onder meer samen met harmonisatie van ICT-systemen. Latere uitvoering en oplevering van deze projecten veroorzaken lagere lasten en als gevolg daarvan een lagere onttrekking aan de reserve. Dit hangt samen met het genoemde voordeel op overhead	B		-517
Totaal Programma Inkomensondersteuning		1.874	-9.513

3.3 Programma Werken

Wat hebben we bereikt?

In onderstaande tabel zijn de beoogde en de gerealiseerde prestatiedoelstellingen van dit programma opgenomen. Ook is de mate aangegeven waarin de doelstellingen zijn bereikt.

Prestatiedoelstelling	Stand van zaken	Product	Voortgang
Van iedere kandidaat die instroomt bij Stroomopwaarts wordt een diagnose afgenomen	Het proces van diagnose en assessment is halverwege 2017 gewijzigd. Alle kandidaten volgen vanaf dat moment een assessmenttraject van twee weken, waarbinnen ook de diagnose Werkstap wordt ingezet. Bij ernstige problematiek (ca 10%) wordt mondeling een assessment afgenomen. Het assessment geeft een breder beeld van de mogelijkheden en beperkingen, omdat iemand in een werksituatie geobserveerd kan worden	Ontwikkeling	
Vanuit het bestaande bestand wordt bij 1.000 kandidaten een diagnose afgenomen	De doelstelling om 1.000 zittende cliënten te diagnosticeren via het nieuwe assessmenttraject is niet behaald. In totaal zijn er 731 gestart met het assessment	Ontwikkeling	
Van de nieuw instromende kandidaten worden er 1.000 in het traject opgenomen richting werk	In 2017 zijn in totaal 693 mensen aangemeld voor een traject via het Werkleerbedrijf. Daarnaast volgden 875 mensen een re-integratietraject via een externe aanbieder of via interne workshops bij Stroomopwaarts, zoals sollicitatietrainingen.	Ontwikkeling	
Van het bestaande bestand worden 400 kandidaten in het traject opgenomen richting werk	Het onderscheid tussen bestaand bestand en nieuwe instroom kan nog niet worden gemaakt. In totaal zijn er in 2017 ongeveer 1.550 mensen opgenomen in een traject richting werk. Hiermee is de prestatiedoelstelling van 1.400 mensen in een traject richting werk ruim gehaald		
Van de nieuw instromende kandidaten, stroomt na het afsluiten van het traject 30% (=300) volledig uit de uitkering richting betaald werk en 25% (=250) gedeeltelijk richting parttime betaald werk	In 2017 zijn er 1.494 uitkeringen beëindigd, waarvan 420 door het aanvaarden van werk 549 uitkeringsgerechtigden ontvingen parttime-inkomsten. Dit aantal is met 34 gestegen ten opzichte van 2016	Werkgeversbenadering	
Van het bestaande bestand stroomt na het afsluiten van het traject 20% (20% van 400 = 80) volledig uit de uitkering richting betaald werk en 30% (van 400 = 120) gedeeltelijk richting parttime betaald werk	Doordat het onderscheid tussen bestaand bestand en nieuwe instroom niet uit het systeem gehaald kan worden, kan niet bepaald worden of de prestatiedoelstelling behaald is		

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het programma Werken is onderverdeeld in twee producten: Ontwikkeling en Werkgeversbenadering. Hieronder wordt de voortgang per product toegelicht. Daarbij is de stand van zaken per 31 december 2017 aangegeven. Aan het eind van het programma volgt een financieel overzicht.

3.3.1 Ontwikkeling

Inwoners die onder de Participatiewet vallen, hebben impliciet een afstand tot de arbeidsmarkt. 40% stroomt in vanuit een WW-situatie en is dus al twee jaar inactief en er niet zelfstandig in geslaagd een baan te vinden. 20% bestaat uit jongeren met een arbeidsbeperking of zonder startkwalificatie. Vaak hebben zij ook al schuldenproblematiek. 15% bestaat uit statushouders, die onvoldoende de Nederlandse taal beheersen en wegwijs moeten worden in een nieuwe omgeving. Het overige deel bestaat grotendeels uit jonge moeders en mensen die verhuizen uit andere gemeenten. Aansluiting op bestaande vacatures is niet mogelijk zonder intensieve investering in basiswerknemersvaardigheden en vakvaardigheden.

In 2017 is er daarom intensief ingezet op ontwikkeling van het klantenbestand.

Resultaten assessment 2017	%	Aantal
Gestart	100%	731
Lopend Assessment traject per 31-12-2017	4%	31
Omgezet naar diagnose/ Terugmelding aan consulent	22%	157
Tussentijds gestopt met diverse redenen	6%	46
Aangemeld voor vervolgttraject (WLB)	46%	338
In bemiddeling bij Match maker	14%	104
Uitgestroomd naar werk/overig	8%	55

Door de intensieve samenwerking tussen consulenten, matchmakers en accountmanagers, stromen kandidaten steeds vaker uit naar werk. Deze werkwijze is heel intensief en richt zich zowel op het 'jobready' maken van de kandidaat, als op het enthousiasmeren en motiveren van ondernemers om deze doelgroep een kans op werk te bieden. Om dit te realiseren is extra capaciteit ingezet. Deze capaciteit was ook nodig voor de doorontwikkeling van de werkprocessen. Het percentage mensen met een uitkering dat uitstroomt naar werk, is ten opzichte van 2016 gestegen van 23,27% naar 28,48%.

Focusplan Werk!

Er is een grote diversiteit aan trajecten die worden ingezet met het doel om deelnemers te activeren en te laten uitstromen naar werk. Naast interne trajecten, waren dat in 2017 ook trajecten bij regionale partners. Circa 200 kandidaten volgden een korte training om het OBA-VCA- of heftruckdiploma te verkrijgen, omdat dit een nadrukkelijke wens is van het bedrijfsleven. Daarnaast is in 2017 ook afscheid genomen van een aantal trajecten die minder succesvol bleken te zijn.

Het aantal medische keuringen steeg tot 1343, terwijl bij het opstellen van de begroting 2017 is uitgegaan van gemiddeld 600 medische keuringen. Deze keuringen zijn noodzakelijk om te kunnen beoordelen wat de mogelijkheden zijn van een kandidaat met medische klachten. De uitkomsten ervan zijn meegenomen in de trajecten die aan de betreffende mensen werden aangeboden. In sommige gevallen is een tijdelijke ontheffing verstrekt.

Formulierenbrigade

De complexiteit van de samenleving neemt steeds meer toe. Hierdoor heeft een groeiend aantal burgers behoefte aan hulp bij bijvoorbeeld het invullen van formulieren. Dit zien we terug bij de formulierenbrigade, die in 2017 meer dan 23.722 vragen binnenkreeg. Dit is een stijging van 28,8% ten opzichte van 2016. Door de werkzaamheden die de brigadiers uitvoeren (klantcontacten en administratieve vaardigheden) wist 57% van de brigadiers uit te stromen naar betaald werk.

Gezien het hoge beroep dat er op de formulierenbrigade wordt gedaan, is duidelijk dat de formulierenbrigade binnen MVS in een behoefte voorziet. De opening van de balie in het publiekskantoor van Vlaardingen was een belangrijke stap vooruit in het toegankelijk maken van deze dienstverlening.

Open Leer Werk Centrum

In het Open Leer Werk Centrum (OLWC) kunnen werkzoekenden zich digitaal ontwikkelen om meer kans te maken op een baan en om beter voorbereid te zijn op scholing.

In totaal bezochten 4 729 cliënten in 2017 het OLWC. Het ging om mensen die aan hun cv werkten, die sollicitatiebegeleiding nodig hadden of bezig waren om aan hun sollicitatieplicht te voldoen.

OLWC	Opkomst 2017
Maassluis	311
Vlaardingen	1.851
Schiedam	2.567
Totaal	4.729

Maatregelteam

Naast de inzet van een gevarieerd aanbod van trajecten, is er in 2017 ook veel aandacht besteed aan het opleggen van maatregelen wanneer klanten verwijtbaar hun verplichtingen niet nakomen. Dit met het doel een gedragsverandering teweeg te brengen en klanten te confronteren met de gevolgen van het niet meewerken naar zelfredzaamheid. De processen rondom het opleggen van maatregelen zijn complex en dienen zorgvuldig te worden ingezet. Daarom is begin 2017 besloten hier extra capaciteit op in te zetten. De aanpak is half 2017 uitgebreid met een specifiek traject, gericht op mensen voor wie reguliere trajecten niet geschikt bleken. Hierin werkten Baanbrekend en het maatregelenteam hand in hand.

Door de extra inzet is het aantal opgelegde maatregelen gestegen van 79 in 2016 naar 141 in 2017.

Banenbeurzen

In 2017 zijn acht banenbeurzen georganiseerd. Het doel van de banenbeurzen is het realiseren van langdurige uitstroom door het aanbieden van concrete vacatures. Tot juni 2017 werden de beurzen gehouden in de vorm van een markt, waarbij tenminste 100 tot 200 kandidaten werden uitgenodigd en waar ca. 15 werkgevers en trajectaanbieders stonden met stands.

Na continue evaluatie van de banenbeurzen is per juni 2017 overgegaan tot een nieuwe vorm. De aanmeldprocedure is aangescherpt en de beurs zelf is efficiënter ingericht. Kandidaten worden uitgenodigd in een groep van 60 personen, waarna maximaal 7 werkgevers zich presenteren tijdens een korte pitch. Daarna speeddaten de kandidaten met de aanwezige werkgevers.

Op de beurzen waren in 2017 in totaal 331 kandidaten aanwezig. Van deze kandidaten is 15% volledig uitgestroomd en genereert 7% parttime-inkomsten. Daarnaast is 10% van de uitkeringen opgeschort.

3.3.2 Werkgeversbenadering

Een van de speerpunten van Stroomopwaarts is de bemiddeling van klanten naar werk. Hiervoor is een sterke relatie met ondernemers noodzakelijk. Het is belangrijk te weten waar de behoefte van de ondernemer ligt en hoe die zo goed mogelijk ontlast kan worden. Daarom zette het team van het Werkgevers Servicepunt intensief in op de werkgeversbenadering. Er waren meer dan 1800 bedrijfsbezoeken en er zijn vijf branchegerichte werkgeverstafels georganiseerd. Verder is deelgenomen aan evenementen van IKV, Move, de maatschappij, business Plaza, Open Koffie, MKB en Schiedamse initiatieven. In 2017 startte een samenwerking met de afdelingen Economische Zaken van de drie gemeenten. Bundeling van krachten en eenduidigheid zullen een positieve uitwerking hebben op ondernemers en hun betrokkenheid.

Ook door detachering van medewerkers van Stroomopwaarts bij ondernemers, zijn goede, langdurige relaties ontstaan. Dit geldt zowel voor individuele detachering als voor groepsdetachering. Het inzetten van een juiste begeleiding door jobcoaching, bleek waardevol voor verlenging van de detacheringduur. Hierdoor zijn er betere prijsafspraken gerealiseerd.

Onderzoek kansrijke banen

Om het klantenbestand en de vraag vanuit de arbeidsmarkt beter op elkaar aan te kunnen sluiten, is in de tweede helft van 2017 onderzocht binnen welke segmenten in de regio de klanten van Stroomopwaarts de meeste kansen hebben op werk. Hier kwamen de volgende meest kansrijke vacatures uit voort:

De 10 meest kansrijke vacatures zijn:

Kansrijke vacatures en Stroomopwaarts	
Bouwnijverheid	Alle sectoren en niveaus, o.a.: Oppermannen/steigerbouwers/grondwerkers/timmermannen/ schilders/metselaars
Groothandel/Land- en tuinbouw/(proces)industrie/Transport en logistiek/Voeding	Logistiek medewerkers, magazijnmedewerkers, orderpickers, planners Productiemedewerkers: lichte productie en inpakkers Callcentermedewerker (inbound) Machine- en procesoperators Bezorgers/koeriers Medewerkers (glas)tuinbouw en hoveniers
Horeca	Bediening en countermedewerkers (fastfood)
Schoonmaak-reiniging	Schoonmakers (interieur, bijvoorbeeld: kantoor, zorg, hotel)
Zorg	Begeleiders, verzorgenden en helpenden

Social Return On Investment

Een ander belangrijk instrument om ondernemers kennis te laten maken met de doelgroep van Stroomopwaarts en klanten de kans te bieden op (tijdelijk) betaald werk, is Social Return On Investment (SROI). In 2017 waren er 112 aanbestedingen waarin een SROI-bijdrage is meegenomen. Dit resulteerde er uiteindelijk in dat 178 mensen een tijdelijke dan wel langdurige

arbeidsovereenkomst kregen of dat de mogelijkheid geboden werd stage te lopen of een opleiding te volgen bij de gegunde partijen. Het intensieve contact en de maatwerkafspraken met de bedrijven droegen bij aan dit resultaat.

De totale aanbestedingen van de drie gemeenten en het Inkoopbureau MVS hebben het volgende opgeleverd:

	Totalen SROI 2017 (in €)			
	opdrachtsom	SROI verplichting	ingevuld	restbedrag
Maassluis	9.592.651	404.137	57.850	345.853
Vlaardingen	26.481.644	1.467.285	1.066.862	410.683
Schiedam	45.021.367	1.894.771	2.009.523	451.340
Inkoopbureau MVS	20.597.978	1.017.783	668.865	348.918
Totaal	101.693.640	4.783.976	3.803.100	1.556.795

Doordat opdrachtnemers meer invullen dan de SROI-verplichting is het restbedrag in bovenstaande tabel hoger dan het verschil tussen verplichting en invulling.

SROI wordt op de volgende manieren ingevuld:

	SROI invulling (aantal)			
	Banen		Opleiding	
	fulltime	parttime	BOL	BBL
Maassluis	2	-	-	1
Vlaardingen	18	5	2	5
Schiedam	47	13	-	-
Inkoopbureau MVS	21	72	22	1
Totaal	88	90	24	7

Naast de plaatsingen van personen is € 123.000 aan werk uitbesteed aan het Werkleerbedrijf. Het leeuwendeel hiervan betreft groenopdrachten. Daarnaast kozen twee bedrijven voor de participatiecheque, waarmee opleidingsmogelijkheden geboden worden bij collega-ondernemers.

Wat heeft het programma Werken gekost?

Programma 3, Werken	Begroting 2017			Begroting 2017 na wijziging			Rekening 2017			Toe te lichten verschillen		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
<u>Ontwikkeling</u>	-	-7.384	-7.384	55	-6.142	-6.087	150	-6.906	-6.756	96	-765	-669
- Arbeidsintegratie doelgroepen*	-	-7.384	-7.384	55	-6.142	-6.087	150	-6.906	-6.756	96	-765	-669
<u>Werkgeversbenadering</u>	2.845	-9.052	-6.207	2.882	-9.453	-6.572	3.318	-9.667	-6.349	437	-214	223
- Detachering SW personeel	2.435	-6.619	-4.185	2.435	-6.674	-4.239	2.830	-6.630	-3.801	395	43	438
- ID banen	411	-477	-67	411	-485	-74	449	-523	-74	38	-39	-0
- Overige plaatsingen	-	-412	-412	-	-563	-563	-	-364	-364	-	198	198
- Werkgeversbenadering algemeen	-	-1.543	-1.543	36	-1.732	-1.696	40	-2.149	-2.109	3	-417	-414
Totaal baten en lasten:	2.845	-16.436	-13.591	2.937	-15.595	-12.658	3.469	-16.574	-13.105	532	-979	-446
Reservemutaties	-	-	-	204	-	204	204	-148	56	0	-148	-148
Geraamd resultaat:	2.845	-16.436	-13.591	3.141	-15.595	-12.454	3.673	-16.721	-13.049	532	-1.126	-594

* Dit budget wordt zowel voor Werk als Participeren ingezet, maar is om pragmatische redenen niet gesplitst.

Analyse afwijkingen begroting na wijziging en realisatie

Programma Werken (nadeel 594)		Baat of	
Omschrijving (bedragen x € 1.000)		Last	Lasten
Product Ontwikkeling (nadeel 669)			
Ter activering, is er een groot aantal cliënten opgeroepen. In de gesprekken komt naar voren dat er sprake is van een beperking, dit signaal wordt getoetst met een medische keuring. Deze aanpak heeft geleid tot een overschrijding van het beschikbare budget.	L		-109
Door een integrale aanpak van matchmaker, accountmanager en werkconsulent was er meer capaciteit nodig dan begroot. Dit leidde tot hogere uitgaven voor capaciteit	L		-416
Trajecten die niet, of onvoldoende, bijdragen aan de opgave vanuit de participatiewet zijn afgebouwd. Fasering in deze afbouw heeft, op onderdelen, geleid tot een overschrijding in de trajectbegroting (Watch Out).	L		-60
De overschrijding van overige diensten van derden betreft o.a. maatwerktrajecten met baangarantie. Deze trajecten zijn duurder dan standaardtrajecten die vallen binnen de raamovereenkomsten	L		-175

Inkomsten van het UWV (o.a. zwangerschapsverlof). Deze inkomsten zijn niet geraamd	B	77	
Overige afwijkingen			-11
Afwijking overhead (zie paragraaf Bedrijfsvoering)	L		25
Product Werkgeversbenadering (voordeel 223)			
De loonwaardemetingen worden intern uitgevoerd door het eigen personeel (i.p.v. extern inkopen). Hierdoor is er een onderuitputting ten opzichte van de begroting	L		106
Door een integrale aanpak van matchmaker, accountmanager en werkconsultent was er meer capaciteit nodig dan begroot. Dit leidde tot hogere uitgaven voor capaciteit	L		-213
De overschrijding bij payroll heeft als oorzaak: diverse trajecten op het gebied van verzuim en detachering. Een deel van deze medewerkers stroomt door naar een reguliere baan. Voor de groep van detachering staan ook extra detachering opbrengsten.	L		-110
De hogere inkomsten bij detachering zijn het gevolg van hogere tarieven. Hierdoor was de toegevoegde waarde ook hoger dan begroot. Naast de WSW doelgroep wordt ook payroll capaciteit gedetacheerd als tijdelijke overbrugging naar vaste afspraken met werkgevers.	B	315	
Inkomsten van het UWV (o.a. zwangerschapsverlof). Deze inkomsten zijn niet geraamd	B	80	
Afwijking overhead (zie paragraaf Bedrijfsvoering)	L		25
Overige afwijkingen	B/L	60	-40
Reservemutaties (nadeel 148)			
De onttrekking aan de reserve hangt onder meer samen met harmonisatie van ICT-systemen. Latere uitvoering en oplevering van deze projecten veroorzaken lagere lasten en als gevolg daarvan een lagere onttrekking aan de reserve. Dit hangt samen met het genoemde voordeel op overhead	B		-148
Totaal Programma Werken		532	-1.126

3.4 Programma Participeren

Wat hebben we bereikt?

In onderstaande tabel zijn de beoogde en de gerealiseerde prestatiedoelstellingen van dit programma opgenomen. Ook is de mate aangegeven waarin de doelstellingen zijn bereikt.

Prestatiedoelstelling	Stand van zaken	Product	Voortgang
Aantal kandidaten op een participatietraject is 700	In totaal volgden eind 2017 508 kandidaten een participatietraject via Stroomopwaarts. 303 kandidaten ontvingen een vrijwilligerspremie en 103 mensen volgden een taaltraject. Iemand die gedurende minimaal zes maanden meer dan acht uur per week vrijwilligerswerk doet, ontvangt een vrijwilligerspremie. Kandidaten die een intern traject volgen, komen hier niet voor in aanmerking, omdat dit uiteindelijk gericht is op re-integratie. Een intern traject kan variëren van een aantal uur tot 36 uur per week	Lokale projecten	

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het programma Participeren telt één product: Lokale projecten. Hieronder wordt de voortgang toegelicht. Daarbij is de stand van zaken per 31 december 2017 aangegeven. Aan het eind van het programma volgt een financieel overzicht.

3.4.1 Lokale projecten

Eind 2016 is klantgroep 4 gevormd met als definitie 'cliënten met een afstand tot de arbeidsmarkt langer dan zes maanden'. Hierop zijn werkconsulenten ingezet met een caseload van rond de 350 kandidaten uit deze groep. Omdat het om een zeer grote groep gaat van in totaal 65% van het bestand, is hier vooral een breed aanbod neergelegd aan mogelijkheden om te participeren en te activeren. Bij de start van Stroomopwaarts zijn bestaande lokale projecten met maatschappelijke organisaties behouden gebleven. Vanuit de participatiewet is de opgave om zoveel mogelijk mensen te laten participeren. Dit heeft tot gevolg dat de lokale

projecten zo veel mogelijk zijn afgebouwd, zodat de middelen ingezet kunnen worden voor activering van klantgroep 4

In 2017 is de focus vooral gelegd op uitstroom en daling van het klantbestand. Klantgroep 4 is redelijk stabiel gebleven, omdat de instroom voornamelijk in deze groep viel. Hierdoor werd per saldo de doorstroom naar andere klantgroepen tenietgedaan. In 2018 wordt de focus naar deze klantgroep verlegd.

Statushouders

In 2017 is er extra ingezet op begeleiding van statushouders. Binnen alle drie de gemeenten is het aantal statushouders in de afgelopen jaren flink toegenomen. Daarom is er in 2017 een specifieke, parallelle aanpak ontwikkeld om statushouders met een uitkering aan werk te helpen. Statushouders die vanaf 2015 binnen MVS zijn komen wonen en een uitkering ontvangen, komen hiervoor in aanmerking. Zij leren de taal en doen parallel werkervaring op. Dit resulteerde in 2017 in 27 statushouders die uitstroonden naar werk en 33 (jonge) statushouders die naar school zijn gegaan.

Daarnaast is in 2017 een pakket aangeschaft (NOA) om de kennis en vaardigheden van statushouders in kaart te kunnen brengen. Dit pakket maakt onderdeel uit van het assessment voor statushouders. Specifiek voor statushouders zijn er in 2017 verder twee 'meet and greets' georganiseerd met werkgevers.

De participatiebeurs

Iedere participatiebeurs wordt voorafgegaan door een aantal voorlichtingsbijeenkomsten. Voor deze bijeenkomsten zijn 1.822 mensen uitgenodigd in 2017. Deze bijeenkomsten vormen de trechter voor de participatiebeurs. Op de bijeenkomst worden de rechten en plichten van de kandidaat besproken. Ook wordt aangegeven dat Stroomopwaarts verwacht dat deze zich naar vermogen inzet om werk te vinden of actief te participeren binnen de samenleving. Tijdens de kennismaking met de kandidaat komen zaken naar voren die mogelijk een belemmering vormen om uitgenodigd te worden voor de participatiebeurs. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een ontheffing, een reeds lopend traject (veelal als vrijwilliger) en/of (psychische) gezondheidsklachten. In 2017 is in een aantal gevallen eerst een arbeidsmedische keuring aangevraagd om de belastbaarheid van de kandidaat te toetsen. Afhankelijk van de uitkomst hiervan werd deze opnieuw uitgenodigd voor de participatiebeurs of volgde er een persoonlijk gesprek.

In 2017 zijn er negen participatiebeurzen gehouden, afwisselend in de drie gemeenten. Voor deze beurzen zijn 584 mensen uitgenodigd. Uiteindelijk kwamen er 456 kandidaten. Met 94% van hen is een Plan van Aanpak afgesproken.

In de tabel staat een overzicht van een aantal grotere participatietrajecten met het aantal deelnemers. Daarnaast werken diverse cliënten op een vrijwilligersplek via de vrijwilliger servicepunten of als antwoord op een specifieke vraag.

Aanbieder participatietraject	Deelnemers
Vlaardingen Werkt	65
Ergo Control	55
Dock	46
Kledingbank	30
Fernhout Fysio	26
Kansenfabriek	17

Wat heeft het programma Participeren gekost?

Programma 4, Participeren	Begroting 2017			Begroting 2017 na wijziging			Rekening 2017			Toe te lichten verschillen		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
<u>Lokale projecten</u>	-	-1.414	-1.414	-	-1.890	-1.890	32	-1.841	-1.809	32	48	80
- Activeren en trajecten doelgroepen	-	-1.414	-1.414	-	-1.890	-1.890	32	-1.841	-1.809	32	48	80
Totaal baten en lasten:	-	-1.414	-1.414	-	-1.890	-1.890	32	-1.841	-1.809	32	48	80
Reservemutaties	-	-	-	102	-	102	102	-74	28	0	-74	-74
Geraamd resultaat:			-1.414	102	-1.890	-1.788	134	-1.915	-1.781	32	-26	6

Analyse afwijkingen begroting na wijziging en realisatie

Programma Participeren (voordeel 6)		Baat of		
Omschrijving (bedragen x € 1.000)		Last	Baten	Lasten
Product Lokale projecten (voordeel 80)				
Overige afwijkingen		B/L	32	23
Afwijking overhead (zie paragraaf Bedrijfsvoering)		L		25
Reservemutaties (nadeel 74)				
De onttrekking aan de reserve hangt onder meer samen met harmonisatie van ICT-systemen. Latere uitvoering en oplevering van deze projecten veroorzaken lagere lasten en als gevolg daarvan een lagere onttrekking aan de reserve. Dit hangt samen met het genoemde voordeel op overhead		B		-74
Totaal Programma Participeren			32	-26

3.5 Programma Werkleerbedrijf

Wat hebben we bereikt?

In onderstaande tabel zijn de beoogde en de gerealiseerde prestatiedoelstellingen van dit programma opgenomen. Ook is de mate aangegeven waarin de doelstellingen zijn bereikt.

Prestatiedoelstelling	Stand van zaken	Product	Voortgang
In 2017 stijgt de omzet van het Werkleerbedrijf met 5% ten opzichte van 2016	De omzet is met ruim 25% gestegen ten opzichte van 2016, maar blijft 13,7% achter ten opzichte van de begroting voor 2017	Werkleerbedrijf	
In 2017 stijgt de toegevoegde waarde met 5% ten opzichte van 2016	De toegevoegde waarde is gemiddeld met 12% gestegen ten opzichte van 2016	Werkleerbedrijf	
Van alle WSW-medewerkers wordt het ontwikkelpotentieel in kaart gebracht	Alle WSW-medewerkers kregen in 2017 een functioneringsgesprek waarbij met de werkladderscan het ontwikkelpotentieel in kaart is gebracht	Werkleerbedrijf	
5% van de WSW-medewerkers stroomt door van een interne naar een externe werkplek, zoals detachering of begeleid-werken	Er is sprake van een negatieve trend met een lichte terugloop van het aantal detacheringen met 3,4%. Qua tariefontwikkeling is er wel een positieve trend zichtbaar	Werkleerbedrijf	
10% van de WSW-medewerkers ontwikkelt zich naar een beter renderende werksoort	In 2017 is 11,5% van de medewerkers doorgestroomd naar beter renderende werksoorten	Werkleerbedrijf	
70% van de WWB-kandidaten die een werkleertraject binnen het Werkleerbedrijf volgen, maakt een stap in de ontwikkeling van competenties	Er lopen eind 2017 nog 299 trajecten. Van de beëindigde trajecten zit 3.97% in een maatregeltraject. 17.12% is uitgestroomd naar werk en 11.41% volgt een vervolgtraject bij bijvoorbeeld Irado en Argos	Werkleerbedrijf	

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het programma Werkleerbedrijf is onderverdeeld in twee producten: Werkleerbedrijf en Nieuw Beschut. Hieronder wordt de voortgang per product toegelicht. Daarbij is de stand van zaken per 31 december 2017 aangegeven. Aan het eind van het programma volgt een financieel overzicht.

3.5.1 Werkleerbedrijf

De begrote omzet van het Werkleerbedrijf is niet behaald. De begroting was gebaseerd op de businesscase die ervan uitging dat er na een periode van twee jaar - in 2017 - een extra stijging van de omzet en toegevoegde waarde gerealiseerd zou worden door:

- harmonisatie van de processen;
- een integrale werkgeversaankpak (grote ondernemers in de regio);
- een efficiënte en effectieve inzet van medewerkers op de locaties.

De voorspelde omzet van het Werkleerbedrijf is te positief ingeschat. Er is een forse omzetstijging gerealiseerd van 25%. Er was echter een stijging van 40% begroot ten opzichte van 2016. Bij het vaststellen van de begroting voor 2017 is uitgegaan van betere prijsafspraken en verdergaande harmonisatie. Vanwege de grote concurrentie met andere WSW-bedrijven, dagbestedingsorganisaties en zelfs detentiecentra, blijft het lastig om goede tarieven voor het loonwerk te realiseren op de interne beschutte afdelingen, zoals verpakken en HACCP. Ondanks gesprekken met slecht renderende klanten blijkt de markt nog niet

bereid realistische tarieven te accepteren. Om deze redenen is het niet gelukt de gewenste prijsontwikkeling te realiseren. Er is een acquisitieplan gemaakt, met daarin per werksoort/PMC een verkoopstrategie met actiepunten voor de accountmanagers. Dankzij de netwerkspanningen van de accountmanagers, mailingen, advertenties en telefonische acquisitie kwamen er in 2017 opnieuw enkele nieuwe klanten bij. Daardoor kon er afscheid genomen worden van enkele slecht renderende klanten.

In 2017 is 11,5% van de medewerkers doorgestroomd naar beter renderende werksoorten. In dit percentage is een grote groepsdetachering niet meegenomen, vanwege de tijdelijke aard. Het gaat hier om 60 personen, die gedurende een halfjaar bij Nolet in Schiedam werkten. Omdat deze medewerkers nu gewend zijn aan het werken bij een externe opdrachtgever, wordt naarstig gezocht naar nieuwe klanten waar zij via groepsdetacheringen of Werken Op Locatie (WOL) aan de slag kunnen.

Voor de interne afdelingen is er te weinig productiewerk tegen goede prijzen. Wel is er voldoende werk voor de 'dienstenafdelingen', zoals Groen en Schoonmaak. Ondanks de nodige inspanningen om WSW-collega's te bewegen van productie- naar dienstenafdelingen, blijkt de animo zeer klein. Slechts weinigen waagden de stap in 2017. Wel stroomden er in 2017 ruim 90 medewerkers door naar andere, vaak beter renderende Product Markt Combinaties (PMC's).

Alle WSW-medewerkers kregen in 2017 een functioneringsgesprek waarbij met de werkladderscan het ontwikkelpotentieel in kaart is gebracht. Uit de werkladderscan blijkt dat het ontwikkelpotentieel van veel WSW-medewerkers niet benut wordt, omdat zij onder hun kunnen werken op PMC's met een laag rendement. Hierop is een doorontwikkelingsplan gemaakt, dat erin voorziet dat zij doorstromen naar beter renderend werk. Het doel hiervan is dat de medewerkers hun competenties verder kunnen ontwikkelen en dat hun talenten beter worden benut. Dit doorontwikkelingsplan is vanaf 1 januari 2018 van kracht. Het is gedeeld met de gemeenteraden en andere stakeholders. In 2017 zijn alle werkleiders en voorlieden getraind in het coachen en begeleiden van de medewerkers. Ook is er fors geïnvesteerd in opleidingen voor de WSW-

medewerkers. Met de doorontwikkeling wordt de arbeidsontwikkeling van de doelgroep centraal gesteld. Het streven is om iedereen zoveel mogelijk in staat te stellen de eigen loonwaarde te realiseren met uitdagend werk. Dit betekent voor veel medewerkers een groei op de zogenaamde 'werkladder' en een verandering van werkplek en werkzaamheden. Het Werkleerbedrijf blijft WSW-medewerkers en werkleiding ontwikkelen en begeleiden. Dit moet leiden tot een grotere mate van flexibiliteit en mobiliteit en uiteindelijk ook tot een hogere medewerkerstevredenheid.

De inspanningen om meer werk gegund te krijgen vanuit de SOW-gemeenten, leidden er mede toe dat Vlaardingen de komende jaren veel extra groen- en schoonmaakwerk bij Stroomopwaarts belegt. Dit betekent extra werkgelegenheid voor 20 tot 30 personen tegen eerlijke tarieven. Hiermee geeft Vlaardingen het goede voorbeeld aan ondernemers die maatschappelijk verantwoord willen ondernemen.

Samen met Irado zette Stroomopwaarts eind 2017 een recyclestation voor onder meer witgoed op in Vlaardingen. Dit biedt aan ongeveer 15 WSW-medewerkers werkgelegenheid.

Daarnaast zoekt Stroomopwaarts via het nieuwe initiatief 'Het Sociaal Ondernemerslab', startende sociale ondernemers die willen samenwerken en werkgelegenheid voor de doelgroep kunnen bieden. In 2017 begon de eerste sociale ondernemer, een callcenter met medewerkers uit de doelgroepen.

Doorstroom van in- naar extern

De doorontwikkeling van WSW-collega's naar beter renderende werksoorten en detacheringen komt in 2017 op gang. Wel blijft de uitstroom naar externe detacheringen achter. De flexgroep is door succesvolle plaatsingen inmiddels vrijwel leeg. De werving voor nieuwe instroom loopt. Deze stuit echter vaak op weerstand bij de betrokken medewerkers, die het heel moeilijk vinden om het vertrouwde los te laten. Gelukkig leert de ervaring dat de betrokkenen vaak heel tevreden zijn wanneer de stap eenmaal gezet is. Het doorontwikkelingsplan van het Werkleerbedrijf voorziet in het op gang brengen van een grote instroom in de

flexgroep en meer overplaatsingen van WSW-collega's naar beter renderende werksoorten.

Uitvoering re-integratie en andere doelgroepen. Werkleertrajecten...

In 2017 zijn 693 personen aangemeld voor een traject binnen het Werkleerbedrijf. Uiteindelijk volgden ruim 500 personen een werkleertraject binnen een van de elf werksoorten. Hier leerden zij de nodige werknemersvaardigheden aan. Van deze groep zijn 69 personen tijdens het traject uitgestroomd naar werk bij een reguliere werkgever. Om de cliënt een betere ondersteuning te geven, is het hele re-integratieproces van de werkleertrajecten het afgelopen jaar verbeterd.

Aan het begin van het werkleertraject krijgen mensen een diagnose en een assessment. Na het assessment krijgt de kandidaat een passend traject aangeboden om te werken aan de werknemersvaardigheden. Het traject binnen het Werkleerbedrijf wordt in principe pas afgesloten nadat alle competenties voldoende zijn ontwikkeld. Er lopen eind 2017 nog 299 trajecten. Van de beëindigde trajecten zit 3,97% in een maatregeltraject. 17,12% is uitgestroomd naar werk en 11,41% volgt een vervolgtraject bij bijvoorbeeld Irado en Argos. De verwachting is dat een vervolgtraject een brug zal slaan naar de arbeidsmarkt. Eind 2017 is er een nieuw werkproces voor de werkleertrajecten vastgesteld.

Daarbij komen de cliënt, werkconsulent en werkleider gedurende een traject drie keer bij elkaar om de voortgang te bespreken en eventueel bij te sturen.

SOW-route

De 'SOW-route' is geïntroduceerd als vervolg op het pilotproject 'Iedereen doet mee' uit 2016. Leerlingen vanuit de VSO/praktijkscholen liepen toen stage binnen het Werkleerbedrijf van Stroomopwaarts. Het ging om leerlingen waarvan de scholen vermoedden dat zij het op eigen houtje niet zouden redden op de arbeidsmarkt of in het vervolgonderwijs. Tijdens de SOW-route beoordeelt Stroomopwaarts waar iemand het beste tot zijn recht komt. Dat kan op een garantiebaan zijn bij een reguliere werkgever, op een beschutte werkplek binnen het Werkleerbedrijf of via arbeidsmatige dagbesteding. Door deze pilot wordt op de valreep een onnodige instroom in Beschut Werken voorkomen. Jongeren die anders een etiket hadden gekregen, kunnen mogelijk met extra ondersteuning wel klaargestoomd worden voor de reguliere arbeidsmarkt. Deze pilot was succesvol en leidde uiteindelijk voor slechts 4 van de 22 deelnemers tot een aanvraag bij het UWV voor een indicatie beschut. In alle gevallen is deze toegekend. Deze mensen zijn nu in dienst bij Stroomopwaarts. Inmiddels komen er wel meer indicaties binnen, die door zogenoemde 'zelfmelders' zijn aangevraagd bij het UWV en vervolgens zijn gemeld bij Stroomopwaarts.

Wat heeft het programma Werkleerbedrijf gekost?

Programma 5, Werkleerbedrijf	Begroting 2017			Begroting 2017 na wijziging			Rekening 2017			Toe te lichten verschillen		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
<u>Werkleerbedrijf</u>	9.081	-24.761	-15.680	10.192	-25.970	-15.778	8.816	-26.509	-17.693	-1.377	-539	-1.915
- Beschut en WOL	7.872	-22.227	-14.355	8.770	-23.108	-14.338	7.458	-23.729	-16.271	-1.313	-621	-1.933
- Uitvoering re-integratie	1.125	-567	558	1.125	-568	557	1.125	-540	585	-	29	29
- SOW-route beschut	-	-	-	213	-200	13	213	-187	26	0	13	13
- Werkleerbedrijf, algemeen	84	-1.967	-1.883	84	-2.093	-2.009	20	-2.053	-2.033	-64	41	-24
<u>Nieuw beschut</u>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Nieuw beschut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten en lasten:	9.081	-24.761	-15.680	10.192	-25.970	-15.778	8.816	-26.509	-17.693	-1.377	-539	-1.915
Reservemutaties	-	-	-	102	-	102	102	-74	28	0	-74	-74
Geraamd resultaat:	9.081	-24.761	-15.680	10.294	-25.970	-15.676	8.918	-26.583	-17.665	-1.377	-612	-1.989

Toelichting op verschillen tussen begroting en realisatie.

Analyse afwijkingen begroting na wijziging en realisatie

Programma Werkleerbedrijf (nadeel 1.989)		Baat of	
Omschrijving (bedragen x € 1.000)		Last	Baten
Product Werkleerbedrijf (nadeel 1.915)			
In 2017 zijn er stappen gemaakt in het beheer van de verzekeringsportefeuille van Stroomopwaarts. Het is wenselijk om voor sommige risico's een verzekering af te sluiten. Dit heeft er toe geleid dat de hoogte van de premies is gestegen, wat zorgt voor overschrijding van deze post.		L	-56
De hogere personeelskosten houden verband met hogere gemiddelde salariskosten vanwege o.a. cao-verhogingen en niet begrote transitiekosten. Ook waren er door een lagere definitieve uitstroom van WSW-medewerkers, meer medewerkers in dienst dan oorspronkelijk begroot)		L	-344
De begrote omzet van het Werkleerbedrijf is niet gehaald. Bij het vaststellen van de begroting 2017 is uitgegaan van een businesscase met een sterkere economische groei. Daardoor is de geprognosticeerde omzet te positief geschat.		B	-1.600

De invulling van maatschappelijk ondernemerschap bij overheid (o.a. plaatsingen bij hosting) is niet volledig behaald, betrokken WSW populatie wordt op werksoorten geplaatst met lager rendement.	B	-240	
Op basis van de definitieve subsidie berekening voor de aanspraak op de Lage Inkomens voordeel komt de WSW-groep niet in aanmerking voor het hoge subsidiebedrag. Dit leidt tot een verlaging van de subsidie-opbrengsten.	B	-514	
In 2017 is de aanpak om de hoogte van de voorziening dubieuze handelsdebiteuren te bepalen aangepast. Op basis van de uitvoering van het incassobeleid wordt op individuele beoordeling de hoogte bepaald. Door kwaliteitslagen in het incasso proces is het mogelijk een groot gedeelte van de voorziening te laten vrijvallen.	B	610	
Afwijking overhead (zie paragraaf Bedrijfsvoering)	L		25
Overige afwijkingen	B/L	367	-163
Reservemutaties (nadeel 74)			
De onttrekking aan de reserve hangt onder meer samen met harmonisatie van ICT-systemen. Latere uitvoering en oplevering van deze projecten veroorzaken lagere lasten en als gevolg daarvan een lagere onttrekking aan de reserve. Dit hangt samen met het genoemde voordeel op overhead	B		-74
Totaal Programma Werkleerbedrijf		-1.377	-612

3.6 Algemene dekkingsmiddelen en de post Onvoorzien

Dekkingsmiddelen	Begroting 2017			Begroting 2017 na wijziging			Rekening 2017			Toe te lichten verschillen		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bijdrage algemene dienstverlening	28.278	-	28.278	27.801	-	27.801	27.801	-	27.801	-0	-	-0
Bijdrage Werkleerbedrijf	15.680	-	15.680	15.680	-	15.680	15.680	-	15.680	-0	-	-0
Bijdrage inkomensvoorziening	86.565	-	86.565	82.478	-	82.478	88.575	-	88.575	6.097	-	6.097
Bijdrage armoedevervoorziening	-	-	-	4.776	-	4.776	5.568	-	5.568	792	-	792
Post Onvoorzien	-	-250	-250	-	-209	-209	-	-	-	-	209	209
Overige baten en lasten	-	-	-	2	-	2	2.243	-546	1.697	2.242	-546	1.696
Totaal baten en lasten:	130.523	-250	130.273	130.736	-209	130.527	139.867	-546	139.321	9.131	-337	8.794
Reservemutaties	2.016	265	2.281	2.493	265	2.758	2.758	-472	2.286	265	-737	-472
Geraamd resultaat:	132.539	15	132.554	133.229	56	133.285	142.625	-1.017	141.607	9.396	-1.073	8.322

Het overzicht van dekkingsmiddelen laat voornamelijk de bijdragen van de gemeenten zien. De lasten voor Inkomensvoorziening en Armoedevervoorziening worden per kwartaal afgerekend met de gemeente op basis van realisatie. De hogere dekkingsbijdrage geeft de overschrijding op de producten Inkomens- en Armoedevervoorziening weer. De post overige dekkingsmiddelen bestaat voornamelijk uit de ESF-bate van €1.176, en de vrijval spaarverlof. Aan de lastenkant de herlabeling van de btw.en de toevoeging aan de reserve transitie Stroomopwaarts

Onvoorzien

Dekkingsmiddelen	Begroting 2017			Begroting 2017 na wijziging			Rekening 2017			Toe te lichten verschillen		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Post Onvoorzien	-	250	250	-	209	209	-	-	-	-	-209	-209
Geraamd resultaat:	-	250	250	-	209	209	-	-	-	-	-209	-209

De post Onvoorzien uitgaven is begroot op € 250 waarvan € 41 is verlaagd ten gunste van de SOW-route bij begrotingswijziging binnen de programma's. De resterende post is in 2017 niet direct aangesproken.

4 Paragrafen

De begroting en de jaarstukken bestaan uit programma's en paragrafen. De programma's betreffen het beleid en de uitvoering van dit programma. Paragrafen zijn dwarsdoorsneden van de begroting over bepaalde organisatiebrede onderwerpen als bedrijfsvoering en financiering. Deze zijn bedoeld om onderwerpen die verspreid in de begroting staan, als een geheel weer te geven. Hierbij gaat het vooral om de aspecten met een belang voor de realisatie van de beleidsvoornemens of financieel belang. In de financiële verordening Stroomopwaarts MVS is aangegeven dat de volgende paragrafen in ieder geval moeten worden opgenomen:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering.

4.1 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven voor de belangrijkste risico's voor het primaire proces van Stroomopwaarts. Per risico worden de beheersmaatregelen benoemd. Daarnaast zullen beheersmaatregelen toegepast gaan worden waardoor –zo is het streven– de impactscore van risico's lager wordt. Vervolgens wordt het weerstandsvermogen van Stroomopwaarts behandeld in relatie tot de genoemde risico's. Tenslotte zal een korte samenvatting van de financiële positie gegeven worden.

Risico's van materieel belang

In onderstaande tabel zijn de risico's geïnventariseerd en benoemd. De risico's zijn beoordeeld aan de hand van een risicotabel, waarbij een score 1 t/m 5 is toegekend voor de kans dat een risico zich voordoet en een score van 1 t/m 5

voor de impact als het risico zich voordoet. Dit leidt tot een puntenscore tussen de 1 en 25. Voor de begroting zijn de risico's met een score van 10 en hoger aan het eind van deze paragraaf opgenomen.

Het totaal aan risico's wordt gecalculeerd op € 2,0 miljoen met betrekking tot de algemene dienstverlening en € 4,1 miljoen met betrekking tot de individuele dienstverlening. In de tabel is het bedrag gesplitst naar de gemeenten.

Risicomanagement

Een belangrijk punt is het risicobewustzijn in de organisatie van Stroomopwaarts. Het managen van risico's is een integrale verantwoordelijkheid van het management. Om de vinger goed aan de pols te houden zullen de benoemde risico's onderdeel uitmaken van de interne- en externe rapportages van Stroomopwaarts. Zo wordt verzekerd dat er continu aandacht voor is. Ook wordt tijdig melden en bijsturen mogelijk, als risico's zich (dreigen) voor (te) doen.

Weerstandsvermogen

Het financieel weerstandsvermogen van Stroomopwaarts is het vermogen om niet-structurele financiële risico's op te vangen zonder dat de uitvoering van de taken in het gedrang komt. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de bekende risico's waarvoor geen afdoende stuur- en beheersmaatregelen kunnen worden getroffen of waarvoor geen voorzieningen bestaan. In de begroting is als beheersmaatregel, ruimte opgenomen voor onvoorziene ontwikkelingen.

Als risico's zich voor doen, dan kan dit dus gevolgen hebben voor de financiën van Stroomopwaarts wanneer de post onvoorzien is benut. Er zijn (nog) geen reserves opgebouwd van waaruit kosten bij het zich voor doen van risico's, gedekt kunnen worden. Naast de post Onvoorzien is er geen weerstandsvermogen beschikbaar.

Voor het debiteurenrisico op dubieuze handelsdebiteuren en op dubieuze inkomensdebiteuren is een voorziening opgenomen. In de voorziening voor inkomensdebiteuren in een storting en een realisatie geraamd. Ten aanzien van de handelsdebiteuren is de werkwijze in 2017 aangepast, op basis van de

uitkomsten van het incassobeleid wordt de hoogte van de betreffende voorziening geraamd.

Door aanloopkosten in 2015 is een negatieve reserve ontstaan. In de komende jaren wordt de reserve geleidelijk aangevuld. In 2020 ontstaat een positieve reservepositie. De stand en het verloop van de reserve is als volgt begroot:

Stand en verloop algemene reserve bedragen x € 1.000	2017	2018	2019	2020	2021
Stand per 1 januari	-5.324	-7.635	-4.881	-1.131	2.586
Lagere bijdrage gemeenten ¹	-3.000				
storting	689	2.754	3.749	3.717	2.735
Stand per 31 december	-7.635	-4.881	-1.131	2586	5.321

¹ Als gevolg van de zienswijze wordt in 2017 € 3 miljoen onttrokken en verrekend met de gemeenten.

Het spreekt voor zich dat Stroomopwaarts alles in het werk zal stellen om te voorkomen dat risico's zich voor doen, door het focussen op de beheersmaatregelen. Daarna zal naar oplossingen gezocht worden binnen de eigen begroting. Pas in laatste aanleg zal een financieel beroep op de deelnemende gemeenten gedaan worden. Resultaten buiten de genoemde reserve mutaties wordt tot en met 2020 afgerekend met de deelnemende gemeenten. In 2019 zal de nota reserve en voorzieningen worden opgesteld.

Financiële positie

Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft met ingang van begrotingsjaar 2016 voor, dat een aantal kengetallen wordt gepresenteerd in de begroting. Deze kengetallen geven, samen met de duiding die er aan gegeven wordt, inzicht in de financiële positie.

De kengetallen zijn eigenlijk niet bijzonder geschikt om Stroomopwaarts als opstartende gemeenschappelijke regeling mee te beoordelen. Ze zeggen meer over een organisatie met een historie van bezittingen en schulden. Hiervan is bij Stroomopwaarts nog geen sprake. Dit betekent dat scores grillig kunnen verlopen en met enige voorzichtigheid beschouwd moeten worden.

Financiële kengetallen jaarrekening

Kengetal	2015	2016	2017
Netto schuldquote	6,12%	2,05%	4,94%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	6,12%	2,05%	4,94%
Solvabiliteitsratio	-16,30%	-15,75%	-46,16%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	9,02%	0,62%	0,20%
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

* Stroomopwaarts is per 1 juli 2015 van start gegaan. De realisatie 2015 betreft daarom een half jaar.

Het feit dat Stroomopwaarts begint met een negatief eigen vermogen betekent, dat in de eerste jaren geleend moet worden om in het verwachte exploitatietekort te voorzien (zie ook de paragraaf financiering). Daarnaast is de balans erg kort, omdat er zijn nauwelijks bezittingen zijn. Dit verklaart het hoge en negatieve percentage van de solvabiliteitsratio. Dit is ook logisch, want er is sprake van eerst een tekort en in latere jaren een overschot op de begroting.

De financiële positie is dus in het begin op papier niet gunstig. Er zijn weinig bezittingen, er is een negatief eigen vermogen, en er is sprake van korte schulden.

De gemeenten hebben zich gecommitteerd aan de continuïteit van Stroomopwaarts en gelden als achtervang. Op de middellange termijn zal Stroomopwaarts uit de negatieve cijfers komen, zoals hierboven is te zien

Risico's bij Paragraaf Weerstandsvormen en risicobeheersing

Risico	Impact score	Toelichting	Beheersingsmaatregelen	Financieel risico begroting 2018
A. Algemene dienstverlening				
Integratie opgave van de drie SW-bedrijven tot één Werkleerbedrijf met (tempo)verschillen in uitvoering arbeidsontwikkeling en kwaliteit bedrijfsvoering in relatie tot strategie en visie van Stroomopwaarts MVS.	12	In 2016 is er gestart met de integratie van de drie SW bedrijven, waar mogelijk was zijn er stappen gemaakt om te komen tot één werkleerbedrijf.	▪ Uitgaan van de best practice van de drie bedrijven. Eerst optimaliseren per locatie en dan zorgvuldig en met veel begeleiding integreren. ▪ Zorgvuldige optimalisatie en integratie strategie en procedure(s) en processen. ▪ Adequate sturing door management op de integratie en transformatie. ▪ Sterke bedrijfsvoering (management, staf kwantitatieve en kwalitatieve invulling). ▪ Professionele ondersteuning door bedrijfsvoering. ▪ Synergie in samenwerking met O&U en andere bedrijfsonderdelen Stroomopwaarts MVS. ▪ Duidelijke afspraken over o.a. de wijze van aanlevering en opdrachtgeverschap O&U met betrekking tot de werkleertrajecten en opdrachtnemerschap Werkleerbedrijf. ▪ Goede en eenduidige communicatie integraal, waaronder gemeenteraden en de diverse doelgroepen. ▪ Rekening houden met de diverse culturen, veranderingsstrategie en management: opleiding en coaching leidinggevenden. ▪ Voldoende (incidentele) middelen voor de harmonisatie ICT systemen (hosting bedrijfsvoering) en implementatie processen binnen Stroomopwaarts. ▪ Communicatie stakeholders	200

Risico	Impact score	Toelichting	Beheersingsmaatregelen	Financieel risico begroting 2018
			De beheersingsmaatregelen zijn ondergebracht bij stuurgroep/ projectgroep "doorontwikkeling WLB"	
Taakstelling in verhoging TVW en verlaging van de kosten bij begrotingsrichtlijn 2018	16	De orderportefeuille zal meer gevuld moeten zijn met rendabele opdrachten. De efficiency zal gehaald worden in prijs (aanbesteding) en grotere opgave in de inrichting met van de nieuwe doelgroep en de ontwikkeling van de huidige doelgroep	- Maatschappelijk ondernemerschap van de deelnemende gemeente door optimalisering inzet doelgroep in o.a. activiteiten hosting bedrijfsvoering, afnemen dienstverlening van het werkleer-bedrijf (post, drukwerk, schoonmaak) - Nieuwe PMC opzetten i.s.m. economische zaken - Samenwerking startende ondernemers - Aanbesteding Poort instrument - Publiek-private (langdurige) samenwerking zoeken	600
Subsidies o.a. ESF en LIV	10	Stroomopwaarts streeft optimaal gebruik te maken van subsidie opbrengsten die aansluiten bij de activiteiten/ producten. Er is sprake van LIV voor de WSW medewerkers met een laag inkomen en anderzijds de ESF voor de inzet op re-integratie activiteiten.	- Borgen van de subsidie administratie tegen de gestelde kwaliteit eisen - Vooraf toetsen inrichting subsidie administratie - Periodiek monitoren de realisatie - Vooraf BC opstellen bij de aanvragen van subsidies	600
Harmonisatie beleid en uitvoering,	10	Stroomopwaarts heeft de opgave om efficiënter en effectiever te gaan werken, om binnen een periode van 5 jaar de negatieve reserve in te lopen. Deze opgave wordt ingevuld door harmonisatie van beleid en uitvoering.	- Beleid deelnemende gemeenten van samenwerking naar samengaan - Regie op beleidsontwikkeling - Kwaliteit personeel verhogen - Professionele wijze nakomen afspraken: borgen kwaliteit en kwantiteit	200
Harmonisatie processen en systemen en innovatie	12	Stroomopwaarts heeft de opgave om efficiënter en effectiever te gaan	Ontwikkel agenda tussen Stroomopwaarts en hosting bedrijfsvoering	450

Risico	Impact score	Toelichting	Beheersingsmaatregelen	Financieel risico begroting 2018
		werken, om binnen een periode van 5 jaar de negatieve reserve in te lopen. Deze opgave wordt ingevuld door harmonisatie van beleid, uitvoering, processen en systemen.	- Optimale inrichting Procesmanagement - Optimale inrichting Informatiemanagement - Voldoende middelen (tijd en geld) voor de ontwikkelopgave bij hosting bedrijfsvoering	
TOTAAL Algemene dienstverlening (M 325, V 777, S 948)				2.050

B. Individuele dienstverlening

Inkomensvoorziening	5	De prognose van het aantal uitkeringsgerechtigden is gebaseerd op de taakstelling van de gemeenten. De uitgaven zijn gebaseerd op p x q. Ultimo 2017 is het aantal gedaald met een beperkte afwijking ten opzicht van de ambitie. In 2018 is de trend van dalende aantal uitkeringsgerechtigden	- Actieve werkgeversbenadering voor het creëren en/ of faciliteren van nieuwe plaatsingen - Vernieuwende / innovatieve training voor ontwikkeling groep - Handhaving / maatregelen - Preventie aan de Poort - Aanpak Zo snel mogelijk naar (eenvoudig) Werk - Sluitende aanpak, in samenwerking met onderwijs - Aanpak statushouders gericht op werk - Inzet voorliggende voorzieningen - Flexibiliteit in bemiddeling werk (deeltijd) - Werkleertrajecten	1.000
Armoedeverzoening	5	Omdat het een opheinde regeling betreft is sprake van een financieel risico. Met name op de onderdelen bewindsvoering en maatschappelijke participatie kinderen.	- Aanpassen werkwijze in de uitvoering - Aanpassen voorzieningen niveau	850
TOTAAL individuele dienstverlening (M 310, V 780, S 760)				1.850

Huisvesting Stroomopwaarts		In 2019 zal 1 van de locatie het huurcontract aflopen, daarnaast is er behoefte in het kader van de opgave om O&U en WLB dicht bij elkaar te brengen om een optimale aansluiting te kunnen realiseren voor de dienstverlening. Door verschillende locaties gaat er tijd verloren. Daarnaast is er sprake van oude huisvesting, waar hogere druk ligt op onderhoud.	▪ Inzicht in de huidige kostenstructuur bestaande locaties, o.a. meerjarig onderhoudsplan. ▪ Ontwikkel huisvesting agenda tussen Stroomopwaarts en de deelnemende gemeenten. ▪ Opnemen in de beleidsontwikkeling in de voorjaarsnota 2019 bij de deelnemende gemeenten.	500
----------------------------	--	---	---	-----

4.2 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen is kort omdat er slechts op beperkte schaal sprake is van vaste activa.

De vaste activa zijn op de balans opgenomen en zijn daar toegelicht. Daarnaast zijn afschrijvingslasten in de jaarrekening verwerkt. Het afschrijvingsbeleid is vastgelegd in de bijlage 1 bij artikel 9 van de Financiële verordening Stroomopwaarts MVS 2015.

4.3 Paragraaf Financiering

De paragraaf Financiering bevat de verantwoording van activiteiten die met betrekking tot de financiering- of treasuryfunctie zijn uitgevoerd. De financiering- of treasuryfunctie van de gemeenschappelijke regeling is het geheel van activiteiten, dat zich richt op het sturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, geldstromen, posities en de hieraan verbonden risico's.

Samengevat

In 2017 zijn door de treasury in totaal 5 geldmarkttransacties uitgevoerd. Het betrof alle korte leningen. In totaal is er in 2017 voor € 52,4 miljoen afgelost en

voor € 63,7 miljoen aangetrokken voor de financiering van de GR. De rente was gemiddeld genomen negatief, waardoor er ongeveer €22.340 aan rentebaten behaald zijn op de financiering. Bij het uitoefenen van de treasuryfunctie is binnen de wettelijke kaders van renterisico en kasgeldlimiet gebleven.

Ontwikkelingen en rentevisie

De rente was in 2017 historisch laag. Voor kort geld staat deze zelfs negatief. Tarieven fluctueerden tussen de 0,0 en -0,38 % voor de kasgeldleningen. Dit leidde tot een klein positief resultaat, zoals hierboven gemeld.

Liquiditeitsrisico

Door het bijhouden van de geldstromen, het houden van treasuryberaden en het werken met prognoses is er in 2017 tijdig voorzien in de liquiditeitsbehoefte van de GR. In 2017 is gestart met het ontwikkelen van een liquiditeitsprognose op maandbasis en deze is gebruikt om te toetsen aan de daadwerkelijke geldstromen. Hier is in 2017 een vervolg aan gegeven in de vorm van een meerjarige liquiditeitenplanning die voor de begroting 2018 gebruikt is.

Renterisico en kasgeldlimiet

De Renterisiconorm bepaalt hoeveel de GR maximaal in een jaar aan aflossingen op langlopende leningen mag hebben. Deze norm is gesteld op 20% van de begrotingsomvang.

Daar SOW (nog) geen langlopende leningen heeft, is er in de primaire begroting 2017 voor gekozen om hier het minimum aan te houden, zijnde 2,5 miljoen Euro. Er zijn in 2017 geen langlopende leningen afgelost.

De kasgeldnorm bepaalt hoeveel kasgeld (dat is kort geleend geld) de GR gemiddeld mag hebben geleend in een kwartaal, zoals vastgelegd in de wet. De norm is 8,2% van het begrotingstotaal van de GR. In onderstaand schema zijn de normen opgenomen.

Limiet	Doellimiet	Bijzonderheden	Norm in % Van begroting totaal	Bedrag in € miljoen
Kasgeld limiet	Maximalisering financiering met kortlopende leningen (tot één jaar)	Overschrijding norm toegestaan twee achtereenvolgende kwartalen	8,20%	12,0
Renterisico norm	Beheersing renterisico bij (her)financieringen (vanaf één jaar) door spreiding van de financieringsmomenten	Geen	20%	2,5

Stroomopwaarts is binnen deze wettelijke kaders gebleven, zoals blijkt uit onderstaande tabel:

Overzicht kasgeldlimiet in 2017 (bedragen x€1.000)				
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Bedrag kasgeldlimiet	12.022	12.022	12.022	12.022
Gebruik kasgeldlimiet	3.221	8.772	8.202	8.051
Ruimte onder- of overschrijding (-) kasgeldlimiet	8.801	3.250	3.819	3.970

4.4 Paragraaf bedrijfsvoering

In de begroting 2017 is een aantal specifieke prestatiedoelstellingen opgenomen. In onderstaande tabel is de stand van zaken per ultimo 2017 weergegeven.

Prestatiedoelstelling bedrijfsvoering	Bereikte resultaten	Bereikt niveau
Communicatie: Stroomopwaarts onder de aandacht brengen bij de belangrijkste stakeholders	- In november 2017 is www.kanduswel.nl gelanceerd, de website van stroomopwaarts om de stakeholders te informeren - In 2017 organiseerde Stroomopwaarts themabijeenkomsten en werkbezoeken voor de gemeenteraden - Richting de inwoners en betrokken instanties is er veel gecommuniceerd over de kindregelingen	
Ziekteverzuim: Het ziekteverzuim van het WSW-personeel daalt naar of onder de benchmark van 12,5% (SBCM, 2015)	Het ziekteverzuim van het WSW-personeel is over het gehele jaar 2017 gemiddeld 13,71%	
Het ziekteverzuim van het ambtelijk personeel ligt maximaal op het landelijk gemiddelde (4,5%)	Het ziekteverzuim van het ambtelijk personeel is over het gehele jaar 2017 gemiddeld 6,88% Voor vergelijkbare organisaties is het percentage 6,0 in het Divosa-Benchmark	
ARBO: Een actueel ARBO-beleidsplan	In het tweede kwartaal van 2017 is er een ARBO-beleidsplan opgesteld. Sindsdien is er conform dit plan gewerkt. Het plan is in het eerste kwartaal van 2018 definitief vastgesteld	
Een risicoanalyse uitvoeren	In 2017 is een risico-inventarisatie en –evaluatie uitgevoerd. De aanbevelingen vanuit deze analyse worden aangepakt en verder uitgewerkt	
Voldoende geschoolde BHV'ers	Op iedere vestiging van Stroomopwaarts zijn er voldoende officieel aangestelde BHV'ers aanwezig. Zij volgen trainingen om een adequaat kennisniveau te behouden	
Klanttevredenheid: Voor het klantcontactcentrum worden servicenormen ontwikkeld voor beantwoording en afhandelingsduur van telefonisch contact	Er zijn servicenormen afgesproken over de beantwoording en afhandelingsduur De gemiddelde antwoordsnelheid is 1 minuut en 2 seconden De gemiddelde gesprekstijd is 1 minuut en 49 seconden	
Er wordt een digitaal contactformulier ontwikkeld	Er is een digitaal contactformulier ontwikkeld dat operationeel is via de website van Stroomopwaarts	

Medewerkerstevredenheid: De werknemerstevredenheid ligt op of boven de landelijke benchmark	Onder het WSW-personeel is in 2016 een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De gemiddelde score bedroeg een 6,9. Het landelijke gemiddelde voor de WSW-sector is 7,2	
HR-beleid: Er is een scholingsplan op afdelings- en medewerkersniveau	Voor het WSW-personeel is er een scholingsplan op afdelings- en medewerkersniveau. Voor het ambtelijk personeel wordt er een dergelijk plan ontwikkeld	
Zowel het ambtelijk als het WSW-personeel heeft een ontwikkelplan	Voor het WSW-personeel is er een ontwikkelingsformulier opgesteld. Het formulier voor ambtelijk personeel is nog in ontwikkeling	
De HR-regelingen zijn geharmoniseerd	De HR-regelingen zijn in afstemming met de OR en de vakbonden geharmoniseerd	
Er is een mobiliteitsplan vastgesteld	Er wordt eerst gewerkt aan een notitie over huisvesting Stroomopwaarts. Mogelijk komt het mobiliteitsplan te vervallen, omdat het onderwerp hierdoor in een ander perspectief komt te staan	
Kwaliteit: Het kwaliteitsplan is geïmplementeerd	Het kwaliteitsplan is in ontwikkeling.	
Het aantal gegronde beroep- en bezwaarzaken daalt ten opzichte van 2016	In 2017 zijn er in totaal 1035 bezwaarschriften ingediend. Hiervan is 4,4% geheel of gedeeltelijk gegrond verklaard. 20,1% is ambtelijk herzien	
	In totaal is er 167 keer beroep aangetekend. Hiervan is 15,6% geheel of gedeeltelijk gegrond verklaard. 5,4% is ambtelijk herzien	
	Er is in totaal 26 keer hoger beroep aangetekend. Hiervan is 12,5% geheel of gedeeltelijk gegrond verklaard	
	Omdat het proces opnieuw is ingericht, is een vergelijking van bovenstaande cijfers met historische gegevens uit 2016 niet mogelijk	
Het aantal klachten daalt ten opzichte van 2016	Er kwamen in totaal 279 klachten binnen bij Stroomopwaarts. In heel 2016 waren dat er 264	
Overige doelstellingen begroting 2017		
ICT Harmonisatie van de bedrijfsvoering/managementinformatieprocessen:		
1. Bedrijfsprocessen Werkleerbedrijf (ERP-systeem)	Aanbesteding en gunning hebben in 2017 plaatsgevonden.	
2. Document Management Systeem (DMS)	De hostende gemeente Maassluis is later gestart met de aanbesteding zaaksysteem. Hierdoor	

Om maximaal digitaal te kunnen werken, wordt er geïnvesteerd in de digitalisering van processen en de aanschaf van systemen voor: 1. Relatiemanagement 2. Digitalisering van het aanvraagproces	liep het proces vertraging op. Naar verwachting vindt de implementatie van het zaakstelsel in 2018 plaats Relatiemanagement wordt in 2018 opgenomen in het ERP-systeem. De digitalisering van het aanvraagproces wordt vanaf zomer 2017 ontwikkeld in samenwerking met twee andere participatiebedrijven en de softwareleverancier. De ontwikkeling en implementatie loopt over naar het volgend kalenderjaar.
Formatie en formatiereductie Bij de start van Stroomopwaarts MVS op 1 juli 2015 had de organisatie 309 formatieplaatsen. In 2017 wordt de formatie afgebouwd om in 2019 op 285 uit te kunnen komen.	Stroomopwaarts heeft eind 2017 311,01 formatieplaatsen. De doelstelling was om dit aantal terug te brengen naar 299,6 formatieplaatsen

Communicatie

In november 2017 is www.kanduswel.nl gelanceerd, de website van stroomopwaarts om de stakeholders te informeren. Kanduswel staat in het teken van eerlijke en inspirerende verhalen van cliënten, medewerkers, ondernemers en andere betrokkenen die met Stroomopwaarts samenwerken. Via Kanduswel toont Stroomopwaarts hoe betekenisvol zij kan zijn voor cliënten en ondernemers.

Verder zijn de gemeenteraden van de MVS-gemeenten via themabijeenkomsten en werkbezoeken meegenomen in de werkwijze van Stroomopwaarts. In 2017 is veel aandacht besteed aan de communicatie richting WSW-medewerkers over de doorontwikkeling van het Werkleerbedrijf. Zij zijn via verschillende communicatiemiddelen geïnformeerd en voorbereid op de doorontwikkeling die in 2018 zal plaatsvinden.

Voor de uitvoering van de kindregelingen (onderdeel van het armoedebeleid) is Stroomopwaarts in 2017 een samenwerking aangegaan met verschillende organisaties. Om de inwoners en instanties hierover te informeren is breed gecommuniceerd. Het doel hiervan is een optimaal gebruik van de voorzieningen.

Klant- en medewerkerstevredenheid

Het KCC is het eerste telefonische portaal voor cliënten. Alle telefoontjes komen hier centraal binnen. Over heel 2017 gaat het hierbij over ruim 100.000 telefonische contacten. Ruim 75% van de telefonische vragen kan door het KCC

worden afgehandeld. Als het KCC een vraag niet kan beantwoorden wordt de cliënt doorverbonden of wordt er een terugbelverzoek aangemaakt. In 2017 bedroeg de gemiddelde antwoordsnelheid 1 minuut en 2 seconden. De gemiddelde gesprekstijd was 1 minuut en 49 seconden.

In 2016 is er onder het WSW-personeel een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uitgevoerd. De uitkomst hiervan is in het tweede kwartaal van 2017 gepresenteerd. De gemiddelde score is een 6,9. Een klein negatief verschil in vergelijking met het landelijk gemiddelde van 7,2. Gezien de recente fusie, waarbij verschillende lokale culturen bij elkaar kwamen, is deze score acceptabel. De aangedragen verbeter- en aandachtspunten worden opgepakt en uitgewerkt. Zo wil Stroomopwaarts zorgdragen voor een prettige werkomgeving, waar medewerkers zich thuis voelen en waar zij trots op zijn.

HR-beleid

Voor de ambtenaren is er nog geen integraal scholingsplan. Een collectief scholingsplan kan pas worden ingezet als de organisatie volledig in beeld is. Nu dit beeld steeds duidelijker wordt, zal ook het scholingsplan vorm gaan krijgen. In 2018 zijn de trainingen en opleidingen gericht op vakmanschap. Als onderdeel van de gesprekscyclus wordt er al op individueel niveau gekeken welke opleidingsmogelijkheden er zijn.

WSW-medewerkers worden getraind en gecoacht om waar mogelijk zelfstandig te reizen of vervoer te organiseren. Hierdoor kan het vervoer via taxibusjes gereduceerd worden. Het effect hiervan is echter deels pas later zichtbaar, wanneer contracten voor vervoer aflopen. Stroomopwaarts heeft namelijk te maken met contractuele verplichtingen.

Stroomopwaarts en de Ondernemingsraad hebben overeenstemming bereikt over de invulling van de functie van Vertrouwenspersoon. Er zijn drie Vertrouwenspersonen aangesteld. Zij zijn alle drie gekwalificeerd en zullen via opleidingen hun kennisniveau adequaat houden.

Bij de start van Stroomopwaarts is afgesproken dat alle ambtelijke functies na twee jaar definitief ingepast zouden worden in een functiewaarderingssysteem. Het is nodig om hiervoor een regeling (en bijbehorende systematiek) vast te stellen die meer toegespitst is op de organisatie. In het tweede kwartaal is hier een begin mee gemaakt. Hierbij wordt voortgeborduurd op de Vlaardingse methodiek voor functiewaardering, zoals toegepast bij de indicatieve inpassingen van de functies bij de start van Stroomopwaarts. Na het ontstaan van Stroomopwaarts is in eerste instantie gebruikgemaakt van de personele regelingen van de gemeente Vlaarding. Inmiddels is 80% van de regelingen specifiek gemaakt voor de nieuwe organisatie. Daar waar dit mogelijk was in de cao's, zijn de regelingen voor het WSW-personeel en de ambtenaren gelijkgetrokken. De conceptregeling en systematiek liggen voor instemming/overeenstemming bij de OR en het GO (georganiseerd overleg). De besluitvorming wordt in het eerste kwartaal van 2018 afgerond. Vervolgens volgt de definitieve inpassing.

Kwaliteit

Het kwaliteitsplan is in ontwikkeling.. In de afgelopen jaren zijn er kwaliteitselementen ingevoerd en is de organisatie verbeterd. Al deze elementen zal worden beschreven in het kwaliteitsplan.

In 2017 waren er 1035 bezwaren en 167 gevallen van (hoger) beroep. Er is een trend zichtbaar dat het aantal bezwaar- en beroepszaken neemt toe. Het percentage gegrond verklaarde bezwaar- en beroepszaken is in 2017 afgenomen.

Ook het aantal klachten nam toe. In heel 2017 kwamen er 279 klachten binnen. Klanten worden mondiger en Stroomopwaarts zet op een aantal onderdelen strak in op de gegeven wet- en regelgeving. Daarnaast vond er het eerste halfjaar een bestandsstijging plaats; meer cliënten betekent ook meer kans op bezwaar- en beroepszaken.

De werkmethode van de bezwaarschriftencommissie is in 2017 gedigitaliseerd. In plaats van met een papieren dossier, kunnen de medewerkers nu digitaal werken met behulp van een iPad. De aanpassing van de werkmethode helpt hen sneller en efficiënter te werken. De commissie werkzaamheden voor Schiedam die als enige nog binnen de gemeente was achtergebleven, is inmiddels overgedragen aan Stroomopwaarts. Voor alle drie de gemeentes wordt nu op dezelfde wijze gewerkt.

Informatiemanagement heeft in het najaar een start gemaakt om te komen tot een dashboard voor informatievoorziening. Dit project is noodzakelijk om de juiste sturing te kunnen geven aan de organisatie en haar doelstellingen.

Harmonisatie ICT

Bij de start van Stroomopwaarts was het de ambitie om de verschillende bedrijfsvoerings- en managementinformatiesystemen te harmoniseren. Hiervoor hadden in 2017 ERP en DMS nadrukkelijk de aandacht. Op beide onderdelen is vertraging opgelopen. Hierdoor is het ook nog niet mogelijk om de beoogde efficiency en voordeel te behalen, zoals in de businesscase beoogd werd.

De werkgeversbenadering en het Werkleerbedrijf, inclusief de integrale financiële administratie, worden momenteel ondersteund door verschillende systemen. Voor harmonisatie van het proces en het systeem is een aanbesteding uitgevoerd volgens de Best Value methode. In de zomermaanden van 2017 vond de selectie plaats. Vanaf financieel boekjaar 2018 wordt er met het nieuwe administratiesysteem (ERP) gewerkt. Dit vervangt de vier verschillende pakketten, waar tot voor kort mee gewerkt werd. Het streven was het systeem in 2017 operationeel te hebben. Dat is niet gelukt. In 2017 is dan ook noodgedwongen nog gewerkt vanuit verschillende systemen.

Tot op heden vindt documentatie plaats in meerdere systemen. Het is de uitdrukkelijke wens om alle documentatie vast te kunnen leggen in één systeem. De hostende gemeente is later is gestart met de aanbesteding, hierdoor liep de ingebruikname van het systeem vertraging op. In januari is er een systeem geselecteerd. De verwachting is dat het zaak/DMS-systeem in het eerste halfjaar van 2018 geïmplementeerd wordt.

Voor de salarisadministratie voor het WSW-personeel en die voor de ambtenaren worden twee systemen gebruikt. De contractuele verplichtingen van beide systemen gaan niet gelijk op. Hierdoor is er niet eerder gewerkt aan harmonisatie naar één systeem. Om dit toch te verwezenlijken, is nu gekozen om de aanbesteding van het PSA voor het WSW-personeel met een jaar uit te stellen. Hiermee komen de einddata van de contracten gelijk uit en kan een aanbesteding worden uitgeschreven voor één systeem voor beide doelgroepen.

Voor de harmonisatie van het automatiseringssysteem voor de Schuldhulpverlening is dit jaar de administratie van de drie gemeenten ondergebracht in één systeem. Deze conversie is geslaagd; alles werkt nu binnen één systeem.

Stroomopwaarts wil cliënten de mogelijkheid geven om een aanvraag levensonderhoud digitaal aan te vragen. Zowel voor de inwoner, als voor de interne organisatie levert dit voordelen op. In de zomer van 2017 is gestart met een project, waarbij wordt samengewerkt met twee andere participatiebedrijven en de softwareleverancier. De implementatie wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2018.

Stroomopwaarts is in 2017 als zelfstandige organisatie aangesloten op DigiD. Dit geeft mogelijkheden om direct via de eigen website digitale diensten aan de cliënten aan te bieden.

Focus bedrijfsvoering 2017

Bedrijfsvoering houdt zich bezig met de primaire taken binnen Stroomopwaarts. De algemene taken worden uitgevoerd door de hosting. In dat laatste geval voeren de deelnemende gemeenten specifieke bedrijfsvoeringstaken uit. Deze

splitsing in verantwoordelijkheden bemoeilijkt de aansturing van de organisatie en maakt deze minder slagvaardig. De planning van de aankoop van een DMS wordt bijvoorbeeld bepaald door de capaciteit bij de leverende gemeente. Die staat los van de behoefte van Stroomopwaarts. Prioritering bij de hosting is vaak gebaseerd op eigen inschatting en wordt te weinig of niet afgestemd met de opdrachtgever. Stroomopwaarts heeft geen inzicht in de uitputting van budgetten en kan daarop niet anticiperen.

Zes hoofdprocessen zijn in 2017 opnieuw ingericht volgens de Lean-methodiek. Hierbij richt alles en iedereen binnen de organisatie zich op het creëren van waarde voor de klant. Door de klant centraal te stellen, kan maximale toegevoegde waarde worden gecreëerd, tegen minimale inspanning. Hierdoor verbetert de kwaliteit, worden doorlooptijden verkort en verminderen de kosten. Om dergelijke processen zelf te kunnen begeleiden, zijn er zes interne medewerkers opgeleid. Zij volgden hiervoor de opleiding Green-belt (Lean). Hierdoor wordt ook de kwaliteit van de organisatie verbeterd en daarmee de dienstverlening richting klanten. Uiteindelijk leidt dit ertoe dat de organisatie steviger in control is.

Hosting bedrijfsvoering

Momenteel loopt er een onderzoek door consultancybureau BMC naar het huidige hostingsmodel. De onderzoeksvraag is: "Kun je met het huidige model integraal sturen?". De uitkomst van het onderzoek zal moeten aantonen of integrale sturing mogelijk is. Ook zal het onderzoek aanbevelingen opleveren voor verbetering van de inrichting.

In 2017 zijn alle 'Product Diensten Catalogi' (PDC) opnieuw beoordeeld. Sommige zaken stonden niet goed in de PDC. Ook waren er diensten waar wel behoefte aan is maar die niet waren opgenomen in de PDC. Deze zaken zijn aangepast. Voor het klantcontactcentrum (KCC) wordt nu de mogelijkheid onderzocht om Vlaardingen en Schiedam samen te laten gaan. Dit zorgt voor meer continuïteit en kennis en biedt de mogelijkheid kwalitatieve service te leveren aan de klanten. Door de gemeenten is besloten om de hosting communicatie per 1 januari 2018 over te brengen naar Stroomopwaarts. De functie van communicatieadviseur wordt geëvalueerd. Het direct onderbrengen van communicatie binnen de eigen

organisatie zorgt ervoor dat communicatie dicht bij de core business is gepositioneerd. Deze beweging zal de kwaliteit van communicatie verder gaan verbeteren.

De onderlinge samenwerking kan nog verbeterd worden. Dit is ook een onderwerp bij het coördinatieoverleg.

Formatie

De doelstelling in de businesscase was om de formatie terug te brengen naar 304 plaatsen eind 2017. Inmiddels zijn er bij Stroomopwaarts taken bijgekomen, waardoor de formatie is gegroeid naar 311,01. Gekozen is om de formatiereductie om te zetten naar een financiële component. De taakstelling voor 2017 is hiermee ingevuld en behaald.

Tabel Formatie ambtelijk 31 december 2017 (in FTE)

Afdeling	Formatie	Bezetting	Vacature ruimte	Over-bezetting
Directie	5,48	5,77		-0,29
Bedrijfsvoering	46,60	49,17		-2,57
Instroom	121,77	118,82	2,95	
O & U	69,65	74,36		-4,71
Werkleerbedrijf	67,51	62,56	4,95	
Stroomopwaarts	311,01	310,68	7,90	-7,57

De totale bezetting is onder de formatie. Binnen de unit bedrijfsvoering zijn er bij de oprichting medewerkers vanuit de gemeenten meegekomen bovenop de vastgestelde bezetting. De gedachte was dat dat zich in de loop der jaren vanzelf zou oplossen. Voorsnog is hier geen zicht op.

Tabel Bezetting WSW (in FTE)

Afdeling	bezetting 31-12-2016	bezetting 31-12-2017
O&U	209,75	202,76
Productie	469,74	435,07
Diensten	252,65	253,57
Algemeen	4,33	2,33
Stroomopwaarts	936,47	893,73

Ziekteverzuim

Voor het WSW-personeel is Stroomopwaarts begin 2017 overgegaan naar een nieuwe arbodienst. Voor de ambtenaren gebeurde dit in de zomer. De opdracht was het ziekteverzuim in 2017 te laten dalen. Werkleiders volgden een training waarin zij leerden hoe zij met ziekteverzuim om moeten gegaan. Deze training was gericht op het voorkomen van ziekten en het bespoedigen van het herstel. Ondanks extra maatregelen en verscherpte focus op het ziekteverzuim is het verzuimpercentage onder het WSW-personeel nog niet op (of onder) het landelijk gemiddelde van 13% (SBCM-ziekteverzuimpercentage 2017). Het gemiddelde percentage over 2017 bedroeg 13,71%.

Het ziekteverzuim onder het ambtelijk personeel bedroeg over 2017 6,88%. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2016 toen dit percentage 7%). Toch is het nog niet het gewenste niveau dat Stroomopwaarts nastreeft; op of onder het landelijk gemiddelde van 5.6%. De benchmark van Divosa toont voor organisaties met een vergelijkbare omvang een percentage van 6.0 %.

Het percentage medewerkers dat langdurig ziek is, is relatief hoog. 7% van de ambtenarenpopulatie is meer dan 100 dagen ziek geweest. Deze ziektegevallen zijn voor het grootste deel te verklaren door niet werkgerelateerde zaken.

Analyse afwijkingen begroting na wijziging en realisatie

Analyse Overhead (voordeel 305)		Baat of	
Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Last	Baten	Lasten
In 2017 zijn Incidentele ICT-middelen beschikbaar gesteld voor de projecten voor harmonisatie en innovatie in samenwerking met hosting bedrijfsvoering. Door de verschillende fasen en doorlooptijden van deze projecten maakt dat er sprake is van een onderbesteding. :	L		662
In 2017 zijn de kernwaarden met het management uitgewerkt. Nu deze randvoorwaarden zijn ingevuld, wordt opleiding en vorming vormgegeven in een management development traject. De uitvoering hiervan zal plaatsvinden in het volgende kalenderjaar, er is dus nu sprake van een onderbesteding.	L		225
De focus is gericht op vergaderen en bijeenkomsten op eigen locaties. Dit heeft geleid tot onderbenutting van het budget representatie en vergaderkosten.	L		126
Overschrijding proceskosten is het gevolg van de toename van het aantal bezwaarschriften	L		-33
In de abonnementskosten is voor een groot gedeelte het kennissysteem, Schulink. In de kwaliteit van Schulink is extra geïnvesteerd ter borging van eenduidig uitvoeringsbeleid.	L		-50
Overige diensten derden: hieronder vallen ook de kosten aan het UWV in het kader van eigen risicodragers uitkeringen aan voormalig personeel	L		-73
Extra capaciteit noodzakelijk door het achterblijven van de harmonisatie doelstellingen die we samen met de hostingonderdelen en gemeenten uitvoeren.	L		-279
De doelgroep was in dit kalenderjaar aanzienlijk groter dan de verwachtingen. Hierdoor is niet alleen in de primaire processen extra capaciteit noodzakelijk om de gewenste kwaliteit van dienstverlening te leveren maar geldt dit ook voor bedrijfsvoering (uitkeringsadministratie en juridische capaciteit)	L		-373
Overige afwijkingen	B/L	52	48
Totaal Overhead		52	253

5 Jaarrekening

5.1 Overzicht van het gerealiseerd saldo van baten en lasten met toelichting

5.1.1 Programmarealisatie van baten en lasten

Programma (bedragen x 1.000)	Begroting 2017			Begroting 2017 na wijziging			Rekening 2017		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
<u>GEREALISEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN</u>									
Intake en preventie	-	-5.154	-5.154	21	-5.686	-5.665	67	-5.023	-4.956
Inkomensondersteuning	2.139	-98.854	-96.715	2.335	-100.854	-98.519	4.209	-109.849	-105.640
Werken	2.845	-16.436	-13.591	2.937	-15.595	-12.658	3.469	-16.574	-13.105
Participeren	-	-1.414	-1.414	-	-1.890	-1.890	32	-1.841	-1.809
Werkleerbedrijf	9.081	-24.761	-15.680	10.192	-25.970	-15.778	8.816	-26.509	-17.693
Dekkingsmiddelen	<u>130.523</u>	<u>-250</u>	<u>130.273</u>	<u>130.736</u>	<u>-209</u>	<u>130.527</u>	<u>139.867</u>	<u>-546</u>	<u>139.321</u>
<i>Gerealiseerd saldo baten en lasten:</i>	144.588	-146.869	-2.281	146.221	-150.203	-3.983	156.459	-160.342	-3.882
<u>TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN RESERVES</u>									
Intake en preventie	-	-	-	102	-	102	102	-74	28
Inkomensondersteuning	-	-	-	715	-	715	715	-517	197
Werken	-	-	-	204	-	204	204	-148	56
Participeren	-	-	-	102	-	102	102	-74	28
Werkleerbedrijf	-	-	-	102	-	102	102	-74	28
Dekkingsmiddelen	<u>2.016</u>	<u>265</u>	<u>2.281</u>	<u>2.493</u>	<u>265</u>	<u>2.758</u>	<u>2.758</u>	<u>-472</u>	<u>2.286</u>
<i>mutaties reserves:</i>	2.016	265	2.281	3.718	265	3.983	3.983	-1.359	2.624
<u>RESULTAAT VAN BATEN EN LASTEN</u>									
Intake en preventie	-	-5.154	-5.154	123	-5.686	-5.563	169	-5.097	-4.928
Inkomensondersteuning	2.139	-98.854	-96.715	3.049	-100.854	-97.804	4.924	-110.367	-105.443
Werken	2.845	-16.436	-13.591	3.141	-15.595	-12.454	3.673	-16.721	-13.049
Participeren	-	-1.414	-1.414	102	-1.890	-1.788	134	-1.915	-1.781
Werkleerbedrijf	9.081	-24.761	-15.680	10.294	-25.970	-15.676	8.918	-26.583	-17.665
Dekkingsmiddelen	<u>132.539</u>	<u>15</u>	<u>132.554</u>	<u>133.229</u>	<u>56</u>	<u>133.285</u>	<u>142.625</u>	<u>-1.017</u>	<u>141.607</u>
Gerealiseerd resultaat:	146.604	-146.604	-	149.938	-149.938	0	160.442	-161.700	-1.258

5.1.2 Analyse afwijkingen tussen begroting en rekening

Op grond van artikel 25 van het Besluit Begroting en Verantwoording dient bij de programmarekening een analyse te worden opgenomen van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening.

Aan de hand van de analyse van begrote lasten en werkelijke lasten wordt de rechtmatigheid van de uitgaven getoetst. Hierbij wordt op programmaniveau getoetst of de werkelijke lasten niet hoger zijn geweest dan de begrote lasten. Mocht er sprake zijn van hogere werkelijke lasten dan wordt per product

geanalyseerd of er sprake is van een onrechtmatige uitgave. In de kadernota Rechtmatigheid heeft de commissie BBV de visie hieromtrent vastgelegd.

De analyse is in het *jaarverslag* per programma opgenomen. In de *jaarrekening* wordt daarom volstaan met een verwijzing naar de programmaverantwoording in het jaarverslag. Per product is een nadere analyse vermeld.

De begrotingsafwijkingen zijn beoordeeld op rechtmatigheid en opgenomen in onderstaande tabel. Er is sprake van administratieve onrechtmatigheid van de geconstateerde kostenoverschrijdingen

Beoordeling kostenoverschrijding per programma		onrechtmatig telt niet mee	onrechtmatig telt wel mee
		bedragen x 1.000	
Kostenoverschrijding die passen binnen bestaand beleid, dat ten onrechte niet tijdig is geautoriseerd.	Programma 5 : hogere bedrijfskosten : transitie vergoeding	€ 349	
Kostenoverschrijding die grotendeels wordt gecompenseerd door directe opbrengsten	Programma 2 : capaciteit - gedekt voorziening	€ 257	
	Programma 1 : capaciteit - gedekt voorziening	€ 183	
	Programma 1 : capaciteit - gedekt ESF subsidie	€ 414	
	Programma 3 : trajecten - van poort naar traject	€ 765	
Kostenoverschrijding open eindregeling	Programma 2 : verstrekkingen	€ 8.738	
Kostenoverschrijding gecompenseerd door extra inkomsten niet direct gerelateerd			
Kostenoverschrijding achteraf onrechtmatigheid, belastingdienst, subsidie	Dekkingsmiddelen : BTW labeling / belastingdienst	€ 500	
Totaal		€ 11.206	€ 0

5.1.3 Resultaat incidentele baten en lasten

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording dient bij de programmarekening een analyse te worden opgenomen van het resultaat incidentele baten en lasten. De jaarrekening is materieel in evenwicht. In de begroting 2017 zijn op basis van besluiten, de volgende incidentele kosten opgenomen;

- In 2017 een bedrag van € 1.000 voor de noodzakelijke harmonisatie van ICT systemen door hosting bedrijfsvoering en de daarbij horende implementatiekosten binnen Stroomopwaarts.

- Voor opleiding en ontwikkeling van personeel is €225 begroot

Realisatie:

- In 2017 heeft de aanbesteding plaatsgevonden van de harmonisatie van de (financieel)administratieve systemen. De voorbereiding en deel van de implementatie is gerealiseerd in 2017. In 2018 zal de realisatie afgerond worden. Voor zover de begrote middelen in 2017 niet besteed zijn, zijn ze toegevoegd aan de bestemmingsreserve transitie Stroomopwaarts €662.
- Opleiding en vorming van personeel wordt in 2018 uitgewerkt in een management development traject. De beschikbare middelen €225 zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve transitie Stroomopwaarts

- Bij de integrale aanpak werken accountmanager, matchmaker en consultant intensief samen aan de re-integratie. Dit heeft gezorgd voor extra inzet van capaciteit.
- Bij de start van Stroomopwaarts zijn ten aanzien van de BTW in de financiële administratie de uitgangspunten van de hostende gemeente overgenomen. De activiteiten die een organisatie uitvoert zijn van invloed op de BTW-heffing. In 2017 is de BTW-labeling binnen de financiële administratie herzien. Dit heeft geleid tot een incidentele BTW-last van € 0,5 miljoen. Ten aanzien van de voorziening dubieuze handelsdebiteuren zijn gewijzigde uitgangspunten geformuleerd en vastgesteld. De voorziening is opnieuw beoordeeld. Dit heeft geleid tot een vrijval van €628
- De voorziening spaarverlof is voor € 0,4 miljoen aangewend voor de extra capaciteitskosten ter compensatie opgenomen spaarverlof. Het resterende saldo is vrijgevalen en toegevoegd aan de reserve transitie Stroomopwaarts, omdat het hier gaat om middelen die ook beschikbaar zijn gesteld bij de start van Stroomopwaarts. De bestemmingsreserve wordt onttrokken op basis van realisatie.
- Als ESF-bate is opgenomen €676 voor de ESF periode 2015-2016 en €500 voor 2017. Deze baten zijn ingezet ter dekking van onder andere de integrale aanpak en de achterblijvende omzet door vertraging in de doorontwikkeling van het Werkleerbedrijf

Overzicht incidentele baten en lasten Stroomopwaarts, Jaarstukken 2017

Incidentele Baten (x € 1.000)			Incidentele Lasten (x € 1.000)		
Omschrijving	Begroot 2017	Realisatie 2017	Omschrijving	Begroot 2017	Realisatie 2017
			Overhead		
			Opleiding en ontwikkeling personeel	225	-
			implementatiekosten ICT	1.000	338
Programma Werkleerbedrijf					
Vrijval voorziening dub.handelsdebiteuren door gewijzigde methodiek			628 Programma Inkomensondersteuning en Programma Werken		
			Capaciteit integrale aanpak		700
Programma Dekkingsmiddelen			Programma Dekkingsmiddelen		
Bate Vrijval Spaarverlof		797	BTW herlabeling		500
Bate ESF Actieve Inclusie		1.176	Terugbetaling deelnemersbijdrage (resultaat)		3.477
Totaal Incidentele baten programma	-	2.601	Totaal Incidentele lasten programma	1.225	5.015
<u>Mutatie reserves</u>			<u>Mutaties reserves</u>		
Programma Intake en preventie	102	102	Programma Intake en preventie	-	74
Programma Inkomensondersteuning	715	715	Programma Inkomensondersteuning	-	517
Programma Werken	204	204	Programma Werken	-	148
Programma Participeren	102	102	Programma Participeren	-	74
Programma Werkleerbedrijf	102	102	Programma Werkleerbedrijf	-	74
Programma Dekkingsmiddelen	3.477	3.477	Programma Dekkingsmiddelen	-	472
Begrotingssaldo t.l.v algemene reserve			Begrotingssaldo t.g.v. algemene reserve	-	-
Totaal Incidentele baten reserves	4.702	4.702	Totaal Incidentele lasten reserves	-	1.359
Totaal Incidentele baten	4.702	7.303	Totaal Incidentele lasten	1.225	6.374

5.1.4 Wet Normering Topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeenschappelijke regeling Stroomopwaarts MVS van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor de gemeenschappelijk regeling Stroomopwaarts MVS is € 181.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

De leden van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur ontvangen geen beloning.

Naam	Functie in 2017
C.T. Oosterom	AB en DB lid tot 1 april en Voorzitter AB en DB per 1 april 2017 t/m 31 december 2017
A.J. Hoekstra	AB lid
N. Gouweleeuw	AB lid
M.X. Stam	AB en DB lid (voorzitter AB en DB tot 1 april 2017)
A.G.M. Keijzer	AB lid
J.M.H. Evers	AB en DB lid
A.L Duijmaer van Twist	Secretaris AB en DB per 1 april 2017 t/m 31 december 2017
A.G. Knol	Secretaris AB en DB tot 1 april 2017

Tabel: Bezoldiging topfunctionarissen 2017 (bedragen x € 1)

bedragen x € 1	D.J.N.M. Curfs
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01-31/12
Deeltijdfactor in fte	1
Gewezen topfunctionaris?	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	140.477,78
Beloningen betaalbaar op termijn	17.233,96
Subtotaal	157.711,74
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	157.711,74
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01-31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.778,04
Beloningen betaalbaar op termijn	15.006,24
Totale bezoldiging 2016	139.784,28

5.2 Balans met toelichting

5.2.1 Balans

BALANS					Gemeenschappelijke regeling Stroomopwaarts MVS				
(bedragen x €1.000)					(bedragen x €1.000)				
ACTIVA	31-12-2016		31-12-2017		PASSIVA	31-12-2016		31-12-2017	
VASTE ACTIVA					VASTE PASSIVA				
<u>Materiële vaste activa</u>					<u>Eigen vermogen</u>		(3.452)		(7.334)
investeringen met economisch nut		390		344	Algemene reserve	(5.324)		(7.635)	
					Bestemmingsreserves	0		1.559	
					Gerealiseerd resultaat	1.872		(1.258)	
					<u>Voorzieningen</u>		797		0
					Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen en risico's	797		0	
Totaal vaste activa		390		344	Totaal vaste passiva		(2.655)		(7.334)
VLOTTENDE ACTIVA					VLOTTENDE PASSIVA				
<u>Voorraden</u>		98		51	<u>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>		19.247		16.881
Grond- en hulpstoffen	98		51		Overige kasgeldleningen	12.500		11.300	
					Overige schulden	6.747		5.581	
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>		20.234		12.577	<u>Overlopende passiva</u>		5.184		6.343
Vorderingen op openbare lichamen	3.596		5.074		Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en	5.113		1.461	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd	4.484		2.596		die in een volgende begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering				
korter dan één jaar					van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen				
Overige vorderingen	12.154		4.907		van vergelijkbaar volume				
Liquide middelen (kas, banksaldi)		1.074		1.019	Overige vooruitontvangen bedragen	71		4.883	
<u>Overlopende activa</u>		(21)		1.899					
Overige overlopende activa	(21)		723						
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te			1.176						
ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door									
voortfinanciering op uitkeringen met een specifiek									
bestedingsdoel									
Totaal vlottende activa		21.386		15.546	Totaal vlottende passiva		24.431		23.225
TOTAAL-GENERAAL		21.776		15.890	TOTAAL-GENERAAL		21.776		15.890

5.2.2 Toelichting op de balans

A. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

INLEIDING

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend waren.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Een uitzondering hierop vormen voorzieningen of schulden vanwege jaarlijks terugkerende arbeidskosten of daaraan gerelateerde verplichtingen. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten, zoals doorlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

BALANS

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa met economisch nut

Regels voor waardering en afschrijving zijn vastgelegd in de Financiële verordening Stroomopwaarts MVS 2015. De activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke aanschafwaarde – de prijs om deze te verkrijgen of te vervaardigen bij de gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam. Slijtende investeringen worden vanaf het jaar volgend op ingebruikneming lineair afgeschreven gedurende de verwachte gebruiksduur. Daarbij wordt rekening gehouden met een eventuele restwaarde.

In de Financiële verordening Stroomopwaarts MVS 2015 is in artikel 9 het beleid over de waardering en de afschrijving vaste activa beschreven. De afschrijvingsmethode is als bijlage 1 bij de verordening opgenomen en luidt als volgt:

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met economisch nut

De volgende materiële vaste activa worden lineair afgeschreven in:

- a. 40 jaar: (nieuwbouw) kantoren en bedrijfsgebouwen;
- b. 25 jaar: renovatie kantoren en bedrijfsgebouwen;
- c. 15 jaar: technische installaties in kantoren en bedrijfsgebouwen;
- d. 10 jaar: nieuwbouw tijdelijke kantoren en bedrijfsgebouwen;
- e. 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen kantoren en bedrijfsgebouwen;
- f. 10 jaar: mechanische installaties en machines;
- g. 10 jaar: kantoormeubilair;
- h. 10 jaar: aanhangwagens en zware motorvoertuigen;
- i. 5 jaar: telefooninstallaties;
- j. 5 jaar: personenauto's en lichte motorvoertuigen;
- k. 5 jaar: gereedschappen;
- l. 5 jaar: automatiseringsapparatuur;
- m. 5 jaar: software gemeentelijke applicaties;
- n. 5 jaar: software kantoorautomatisering;

- o. Activa die niet onder a t/m n vallen worden afgeschreven op basis van technische levensduur.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

Grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoop prijs. Verschillen tussen de standaard verreken prijs en de betaalde inkoop prijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde. Overige voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijging prijs dan wel lagere marktwaarde. Gereed product wordt gewaardeerd tegen de kost prijs of tegen de marktwaarde wanneer deze lager is dan de kost prijs.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

VASTE PASSIVA

Algemene reserve

De algemene reserve is in 2015 gevormd op basis van de begroting, waarmee een negatieve reserve is ontstaan. Met de gemeenten is afgesproken dat Stroomopwaarts de algemene reserve in maximaal vijf jaar na de start van de organisatie terugbrengt naar nul.

De bestemmingsreserve is in 2017 gevormd, om de incidentele middelen voor de transitie en capaciteit specifiek beschikbaar te houden. De niet gebruikte

incidentele middelen in het lopend kalenderjaar vloeien terug naar de bestemmingsreserve. De maximale doorlooptijd van deze reserve is 4 jaar.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De voorziening voor dubieuze debiteuren wordt aan de actiefzijde van de balans in mindering gebracht op de post Overige vorderingen (dynamisch bepaald).

Vaste schuld

Stroomopwaarts heeft geen vaste schuld.

VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarden.

B. Toelichting per balanspost

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Balanswaarde 31.12.2016	Balanswaarde 31.12.2017
Investerings met een economisch nut	390	344
Totaal	390	344

Onderdelen en verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut:

	Balans- waarde 31.12.2016	invester- ring	desin- vestering	afschrij- vingen	duurzame waarde- vermindering	Balans- waarde 31.12.2017
Vervoermiddelen	210	46	16	56	0	184
Machines, apparaten en installaties	129	30	0	25	0	134
Overige materiële vaste activa	51	0	19	6	0	26
Totaal	390	76	35	87	0	344

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Balanswaarde 31.12.2016	Balanswaarde 31.12.2017
Grond- en hulpstoffen	97	51
Onder handen werk	1	0
Totaal	98	51

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd minder dan 1 jaar kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Balanswaarde 31.12.2016	Boekwaarde 31.12.2017	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31.12.2017
Vorderingen op openbare lichamen	3.596	5.074	n.v.t.	5.074
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.484	2.596	n.v.t.	2.596
Overige vorderingen:				
Handelsdebiteuren	8.086	1.305	-91	1.214
Uitkeringsdebiteuren	3.810	15.112	-11.575	3.537
Overig	258	155	0	155
Totaal	20.234	24.242	-11.665	12.577

Voor het afdekken van de risico's van uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar, is een voorziening getroffen voor het afschrijven van dubieuze debiteuren.

Toelichting uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Artikel 52c in het BBV schrijft de vermelding van het drempelbedrag, waarboven de gemeente overtollige middelen bij de 's Rijks schatkist aanhoudt voor. Ook een overzicht met het gemiddelde banksaldo per kwartaal behoort tot de voorgeschreven onderwerpen in de jaarrekening.

Het drempelbedrag (0,75% van het begrotingstotaal) wordt als volgt berekend: €146,604 miljoen x 0,75% = €1.100. De drempel is in 2016 niet overschreden.

Aangehouden banksaldo versus drempelbedrag

(bedragen x € 1.000)	eerste Kwartaal	tweede Kwartaal	derde Kwartaal	vierde Kwartaal
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	736	726	758	727
Drempelbedrag	1.100	1.100	1.100	1.100
Ruimte onder drempelbedrag	364	374	342	373
Overschrijding van het drempelbedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Balanswaarde 31.12.2016	Balanswaarde 31.12.2017
Kas	6	11
Bank	1.000	1.004
Kruisposten	69	4
Totaal	1.074	1.019

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderverdeeld worden:

	Balanswaarde 31.12.2016	Balanswaarde 31.12.2017
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
- ESF		1.176
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	-21	723
Totaal	-21	1.899

Verloopoverzicht van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:

	Balanswaarde 31.12.2016	Toevoeging	ontvangen bedragen	balanswaarde 31.12.2017
ESF	0	1.176	0	1.176
Totaal	0	1.176	0	1.176

PASSIVA

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Balanswaarde 31.12.2016	Balanswaarde 31.12.2017
Algemene reserve	-5.324	-7.635
Bestemmingsreserves	0	1.559
Gerealiseerd resultaat	1.872	-1.258
Totaal	-3.452	-7.334

Het verloop van de algemene reserve in 2017 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Balanswaarde 31.12.2016	Toevoegingen	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig ja.	balanswaarde 31.12.2017
Algemene reserve	-5.324	0	3.983	1.672	-7.635
Totaal	-5.324	0	3.983	1.672	-7.635

Voorzieningen

Het saldo van de voorziening voor niet opgenomen spaarverlof is in 2017 toegevoegd aan de reserve transitie Stroomopwaarts.

	Balanswaarde 31.12.2016	Toevoeging	Aanwending	Vrijgevallen bedragen	balanswaarde 31.12.2017
Voorziening spaarverlof personeel	797	0	325	472	0
Totaal	797	0	325	472	-

Voorziening verwerkt aan de actiefzijde van de balans

Een voorziening wordt aan de actiefzijde van de balans verwerkt wanneer sprake is van een correctie op de balanswaarde. Een voorbeeld hiervan zijn de voorzieningen dubieuze debiteuren. Deze voorzieningen worden in mindering gebracht op de waarde van de posten debiteuren onder de balanspost Overige vorderingen.

Het verloop van de voorzieningen die in 2017 zijn verwerkt aan de actiefzijde van de balans, wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Balanswaarde 31.12.2016	Toevoeging	Aanwending	balanswaarde 31.12.2017
Voorziening dubieuze handelsdebiteuren	1.027	-629	307	91
Voorziening dubieuze uitkeringsdebiteuren (verwerkt onder Overige vorderingen)	11.215	2.195	1.835	11.575
Totaal	12.242	1.566	2.142	11.665

VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De specificatie van de netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar, is als volgt:

	Balanswaarde 31.12.2016	Balanswaarde 31.12.2017
Kasgeldlening	12.500	11.300
Overige schulden	6.747	5.581
Totaal	19.247	16.881

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Balanswaarde 31.12.2016	Balanswaarde 31.12.2017
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	5.113	1.461
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	71	4.883
Totaal	5.184	6.343

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Verplichtingen voor langere duur dan 12 maanden zijn er in de vorm van lease-overeenkomsten voor wagenpark en enkele productiemachines binnen het Werkleerbedrijf

Stroomopwaarts heeft haar VPB-visie vastgesteld, waarbij het uitgangspunt is dat er geen sprake is van een VPB-plicht. Op basis van een fiscale analyse over de verantwoordingen t/m 2017 blijkt dat sprake is van een negatieve financiële resultaat. Wij verwachten daarom dat we niet als ondernemer zullen worden aangemerkt.

Momenteel lopen er afspraken met de Belastingdienst om de uitgangspunten van Stroomopwaarts te toetsen. Hierin schuilt een financieel risico, omdat de Belastingdienst mogelijk een andere mening is toegedaan omtrent de uitgangspunten. De omvang is onzeker.

Voor arbeid gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume mag conform BBV geen verplichting worden opgenomen. Stroomopwaarts heeft deze regel toegepast met betrekking tot in het kalenderjaar opgebouwd, maar niet uitgekeerd vakantiegeld over zowel salariskosten als uitkeringen. Bij vrijwel alle sociale diensten is dit de reguliere waarderingsmethodiek. De vraag is ontstaan of bij vakantiegeld over uitkeringen wel sprake is van werk gerelateerde verplichtingen. De commissie BBV en het ministerie beraden zich nog op een standpunt hierover. De onduidelijkheid over de besluitvorming op dit punt draagt een zeker risico met zich mee ten aanzien van de jaarstukken 2017. Het risico is echter dermate onzeker, dat er geen voorziening wordt getroffen, maar dit onderwerp wel als een niet uit de balans blijkende verplichting wordt opgenomen.

TOELICHTING OP DE RESERVES EN VOORZIENINGEN

Hier volgt een specificatie per reserve en per voorziening:

RESERVES

Algemene reserve	Begroting 2017	Realisatie 2017	Stand
Doel: Doordat de aanloopkosten ten laste van het eigen vermogen worden gebracht, ontstaat een negatieve reserve. Op basis van de begroting 2015 wordt verwacht dat het negatieve saldo in 2020 zal zijn terugverdiend.			
Ingesteld: AB, 6 oktober 2015			
Saldo 31 december 2016			-5.324
Gerealiseerd resultaat 2016		1.672	
Saldo 1 januari 2017			-3.653
<u>Toevoegingen</u>			
Primaire begroting 2017 storting resultaat	719	719	
			719
<u>Onttrekkingen</u>			
Primaire begroting 2017 onttrekking ivm resultaatbestemming 2015	3.000	3.000	
Harmonisatie ICT systemen en communicatie	1.000	1.000	
kennis en vaardigheden	225	225	
verlaging gemeentelijke bijdrage	477	477	
			4.702
Saldo 31 december 2017	4.702	4.702	-7.636

Reserve transitie Stroomopwaarts

Doel: het optimaliseren van de bedrijfsvoering

Ingesteld: AB, 11 juli 2017

Reserve transitie Stroomopwaarts	Begroting 2017	Realisatie 2017	Stand
Saldo 31 december 2016			-
Gerealiseerd resultaat 2016		200	
Saldo 1 januari 2017			200
<u>Toevoegingen</u>			
Harmonisatie ICT systemen en communicatie	662	662	
Kennis en vaardigheden	225	225	
Spaarverlof	-	472	
			1.359
<u>Onttrekkingen</u>			
	-	-	
			-
Saldo 31 december 2017			1.559

De reserve Transitie Stroomopwaarts vindt zijn herkomst in de business case Stroomopwaarts. Daarin werd uitgegaan van incidentele lasten voor harmonisatie van onder andere processen en ICT systemen. Bij resultaatbestemming over 2016 is door het Algemeen Bestuur besloten de reserve in te stellen, €200 te storten en te verrekenen op basis van werkelijke incidentele kosten. Deze incidentele kosten zijn bij de resultaatbestemming over 2016 als begrotingswijziging verwerkt in 2017. Het niet gerealiseerde deel van de deze budgetten is toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Bij de overdracht is het spaarverlof door de gemeenten beschikbaar gesteld voor de inzet van capaciteit in de transitie fase. In 2017 wordt het resterend saldo van deze voorziening toegevoegd aan de bestemmingsreserve omdat de inzet in lijn is met het doel.

VOORZIENINGEN VERPLICHTINGEN, VERLIEZEN EN RISICO'S

Voorziening spaarverlof personeel	Begroting 2017	Realisatie 2017	Stand
Doel: Een voorziening voor kosten i.v.m. piekbelasting als gevolg van opname van spaarverlof.			
Ingesteld: bij de jaarrekening 2015			
Saldo 31 december 2016			797
<u>Toevoegingen</u>			
	-	-	
			-
<u>Benutting</u>			
Jaarlijkse 20% afbouw spaarverlof bij overdracht aan Stroomopwaarts	-	325	
			325
<u>Vrijval</u>			
Herrubricering (als onderdeel van bestemmingsreserve)	-	472	
			472
Saldo 31 december 2017			0

De voorziening spaarverlof is gevormd bij de overdracht van de gemeenten aan Stroomopwaarts. In 2017 is het saldo van deze voorziening toegevoegd aan de reserve transitie Stroomopwaarts. Het betreft een herrubricering in het kader van te verwachten incidentele kosten.

VOORZIENING DIE AAN DE ACTIEFZIJD VAN DE BALANS IS VERWERKT

Voorziening dubieuze debiteuren	Begroting 2017	Realisatie 2017	Stand
Doel: Een voorziening treffen voor verwachte oninbaarheid van vorderingen			
Ingesteld: bij de openingsbalans 1 juli 2015			
Saldo 31 december 2016			12.242
<u>Toevoegingen</u>			
Handelsdebiteuren	-	-629	
Uitkeringsdebiteuren		2.194	
			1.565
<u>Aanwending</u>			
	-	2.142	2.142
Saldo 31 december 2017			11.664

5.3 SiSa-bijlage 2017

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018								
SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet deel openbaar lichaam 2017	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ
		Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden)		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
		Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2B / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 06
			1 060556 Gemeente Maassluis	€ 11.691.178	€ 268.055	€ 638.278	€ 4.682	€ 32.091
			2 060622 Gemeente Vlaardingen	€ 35.217.258	€ 741.649	€ 1.664.819	€ 27.241	€ 32.491
			3 060606 Gemeente Schiedam	€ 37.624.340	€ 654.193	€ 2.490.777	€ 46.868	€ 140.979
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01		Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
			I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)		
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2B / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 11	
			1 060556 Gemeente Maassluis	€ 0	€ 30.870	€ 9.833	€ 0	
			2 060622 Gemeente Vlaardingen	€ 0	€ 50.612	€ 10.709	€ 0	
			3 060606 Gemeente Schiedam	€ 0	€ 84.632	€ 6.034	€ 0	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01		Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)			
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam			
			I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)				
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2B / 12	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 13	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 14			
			1 060556 Gemeente Maassluis	€ 77.614	€ 0			
			2 060622 Gemeente Vlaardingen	€ 31.741	€ 0			
			3 060606 Gemeente Schiedam	€ 101.844	€ 0			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018								
SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2017	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3B / 01</i>	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 02</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 03</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 04</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 05</i>	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 06</i>
		Besluit bijstandverlening						
			1 060556 Gemeente Maassluis	€ 22.407	€ 11.689	€ 1.747	€ 21.101	€ 21.274
			2 060622 Gemeente Vlaardingen	€ 78.599	€ 0	€ 15.742	€ 0	€ 17.400
			3 060606 Gemeente Schiedam	€ 24.202	€ 0	€ 29.696	€ 0	€ 27.033
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3B / 07</i>	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 08</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 09</i>	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 10</i>			
			1 060556 Gemeente Maassluis	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 060622 Gemeente Vlaardingen	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 060606 Gemeente Schiedam	€ 0	€ 0	€ 0		

6 Bijlage Controleverklaring

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
3072 AP Rotterdam
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9830
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Stroomopwaarts MVS

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Stroomopwaarts MVS te Schiedam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader rechtmatigheid van de gemeenschappelijke regeling Stroomopwaarts MVS.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2017.
- Het overzicht van baten en lasten over 2017.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 11 februari 2016 en het Controleprotocol WNT 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Stroomopwaarts MVS zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.
Deloitte Accountants B.V. is a Netherlands affiliate of Deloitte NWE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

2018.043115/JO/1

Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.617.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2017.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het voorwoord en de leeswijzer.
- De jaarstukken in hoofdlijnen.
- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

2018.043115/JO/2

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader rechtmatigheid van de gemeenschappelijke regeling Stroomopwaarts MVS.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 11 februari 2016 en het Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

2018.043115/JO/3

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 30 april 2018

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.M.J. van Vugt RA